

ANUL XIII (Serie nouă)
Trimestrul III - 1999 Nr.21

PLAIURI SĂCELENE

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SÄCELE, ÎNFIINȚATĂ
ÎN ANUL 1922 ȘI ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRAȘOV, SUB NR. 15553, DIN 8.03.1994,
cont nr. 4072996060012 B.R.D. FILIALA SÄCELE

VREM

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să înfățișem prezentul văduvit de măreția trecutului
să despicăm drum nou prin vremuri Säcelelor de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești

PLAIURI SĂCELENE

APARE TRIMESTRIAL

CUPRINS

IN MEMORIAM

<i>Legenda întemeierii Romei</i>	pag.3
<i>Istoricul Bisericii Sf.Arhangheli</i>	
<i>Mihail și Gavril Săcele</i>	pag.4
<i>Ctitori de biserici</i>	pag.5
<i>Un săceleean uitat</i>	pag.6
<i>Fondator al muzeului Asociaționii ASTRA Sibiu</i>	pag.7
<i>Nunta la mocanii săceleni (II)</i>	pag.8
<i>Să nu uităm!</i>	pag.8
<i>Să ne cunoaștem începuturile (II)</i>	pag.10
<i>Cinstirea predecesorilor</i>	pag.11

CULTURĂ

<i>Mass-media și Limba română</i>	pag.12
<i>La pas prin librării</i>	pag.13
<i>Sărbătorile Împăraștești ale lunii august</i>	pag.15
<i>Poezii</i>	pag.16

ACTUALITATEA SĂCELEANĂ

<i>Sântilia '99</i>	pag.17
<i>Primăria orașului Săcele</i>	pag.17
<i>Lucrări edititare necesare orașului Săcele</i>	pag.19

OPINII

<i>Singurul naționalism legitim!</i>	pag.21
<i>Educația altfel</i>	pag.21
<i>Între posibil și real</i>	pag.22
<i>Despre ceea ce "VREM"</i>	pag.22
<i>Eclipsa</i>	pag.23

SĂNĂTATE - SPORT

<i>Meningita</i>	pag.24
<i>Sportul săceleean</i>	pag.25

CALEIDOSCOP

Cel mai bogat om din lume pag.26

LEGENDA ÎNTEMEIERII ROMEI

De curând s-a dezvelit în Săcele monumentul Lupoaicelui, simbol al Romei, dar și al latinității noastre. Este un eveniment important, precum o incursiune spre obârșii. "Româ", cel mai frumos cuvânt, derivă din latinescul "Romanus", cetăean al Romei. Legenda întemeierii Romei ne interesează astfel pe toti.

Legenda întemeierii Romei, a formării etniei românilor, în care și noi români ne avem originea, este fascinantă.

În urma incendierii Troiei de către greci, Enea (Aeneas), fiu al zeiței Afrodita, ginere al regelui Troiei, Priam, a pornit, la porunca zeilor spre Italia. După lungi peregrinări, ajunge în Latium, centrul Italiei. Mai târziu, fiul său Iulius întemeiază orașul Alba-Longa, iar urmașii săi au format dinastia Iulia. Poetul latin Virgiliu în "Eneida" prezintă tot drumul și luptele lui Enea.

Istoricul latin Titus Livius în "Ab Urbe Condita" continuă legenda. În Alba-Longa rege era Numitor. Fratele acestuia, Amuliu, usurpator, îl detronează pe Numitor, se instalează rege, ucide fiile lui Numitor și o obligă pe Rea-Silvia, fiica lui Numitor, să rămână fecioară și să devină vestală. Dar zeul Marte, zeu al familiei și al pământului patriei, deci la nevoie războinic, a făcut-o să dea naștere la doi băieți gemeni, ROMULUS și REMUS. Amuliu o aruncă pe Rea-Silvia în Tibru, iar copiii sunt lăsați pradă apelor Tibrului. Salvăți de un sclav, Romulus și Remus sunt lăsați pe malul apei, unde au fost găsiți și alăptați de o lupoică ce-și pierduse puii. De aici simbolul municipal al Lupoaicelui, LUPA CAPITOLINA. Păstorul Faustulus îi găsește mai apoi pe gemeni, îi ia acasă și îi crește. Ajungând tineri puternici și aflând de originea lor regală, Romulus și Remus îl ucid pe Amuliu și redau tronul lui Numitor, adevăratul rege. Împreună cu alți tineri pornesc în căutarea unui loc pentru construirea unui nou oraș. Lăsându-se în via-

rezicerilor, are loc un concurs al agerimii. Privind un stol de vultur, Remus a văzut numai 6, iar Romulus 12, acesta trebuind deci să aibă dreptul de a alege locul potrivit. De atunci acvila devine simbolul militar roman. Remus este nemulțumit și propune o altă întrecere, aceea a brazdelor, a hârniciiei. Și acum Romulus câștigă, trăgând brazde mai adânci și mai multe. Remus este tot nemulțumit. Romulus alege locul pe șapte coline, "septem collinas" și construiește orașul care se va numi ROMA, după numele său. Roma ia ființă la 21 aprilie 753 î.Hr. Nemulțumit, Remus trece zidul cetății jignindu-i pe locuitori. Romulus îl provoacă la luptă și îl ucide. Nimeni, deci, nu are voie să treacă cu gânduri rele zidul (hotarul) cetății (țării) fără să fie pedepsit. Romulus domnește 37 de ani, pentru ca, în timpul unei furtuni, să fie ridicat la cer de către zeul Marte, tatăl său. Ca zeu, Romulus este supranumit Quirinus. Pornind de la istoricul și geograful grec Strabon, Mircea Eliade spune că "dacii se numeau ei însăși mai demult lupi sau cei care sunt asemenei lupilor, cei care seamănă cu lupii." De fapt dacii aveau ca standard un cap de lup! Referindu-se la etnogeneza românilor, Mircea Eliade subliniază că singurul popor care a reușit să-i învingă definitiv pe daci, care le-a ocupat și colonizat țara și le-a impus limba a fost poporul roman; un popor al căruia mit genealogic s-a constituit în jurul lui Romulus și Remus, copiii zeului-Lup Marte, alăptați și crescuți de Lupoaică de pe Capitoliu. Numai aceștia i-au putut cucerii pe daci, care aveau și ei simbolul lupului. Rezultatul acestei cuceriri și al acestei asimilări a fost NAȘTEREA POPORULUI ROMÂN.

Profesor Ilie Cujbă

IN MEMORIAM . IN MEMORIAM . IN MEMORIAM . IN MEMORIAM . IN MEMORIAM

ISTORICUL**Bisericii Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil Săcele-Satulung**

Biserica este amplasată în cartierul Satulung str. Timocului nr.1. Dimensiunile și suprafața terenului este de formă aproape dreptunghiulară, având lungimea de 152m, iar lățimea de 54 m, suprafața de 8.208 mp.

Terenul din jurul bisericii este folosit pentru cimitir.

În afara bisericii, există două clădiri anexe, și anume: clădirea în care a funcționat odinioară școala confesională, apoi casa de citire, care în prezent adăpostește un mic muzeu, în care se țin și ședințele consiliului parohial. Probabil că în acel timp această școală reprezenta o treaptă superioară de învățământ confesional, aşa cum rezultă dintr-un document din anul 1817. Este o clădire de formă dreptunghiulară, cu două încăperi, cu un antreu la mijloc. Cele două încăperi înglobează centrul clădirii, iar pe antreu este clădit un turn-clopotniță, cu un foisor de lemn octogonal, având parter boltit.

Deosebit de interesantă este structura superioară a turnului, cu grinzi de lemn diagonale, care fac integrală de la planul pătrat la cel octogonal. Starea necesită reparații la turn, acoperiș, tencuieli, geamuri, etc.

A doua clădire care face parte din complexul bisericii este o casă simplă dreptunghiulară, compusă din două camere și care odinioară se folosea de casă rece pentru morți, iar în prezent se folosește de magazie de materiale, iar de casă rece pentru morți se folosește una din camerele fostei școli confesionale.

Terenul bisericii, care este drept curte-cimitir este împrejmuit cu zid de cărămidă și bolovani de piatră și acoperit cu țiglă și ciment. În partea de răsărit și apus se află câte o poartă de fier.

Încă din secolul al XVII-lea este atestată documentar, în Satulung, o biserică de lemn, al cărei preot – Stan – a fost luat de Constantin Brâncoveanu pentru noua sa ctitorie de la Făgăraș.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului XIX, vechile biserici de lemn sunt înlocuite de biserici construite din cărămidă și piatră, ctitorii ale mocanilor - oieri și negustori – care atestă stadiul de înflorire economică a acestor plaiuri.

Noile așezări religioase cuprind – după sistemul mânăstirilor din Tara Românească și Moldova: turnuri, clopotnițe (detașate sau nu) și uneori școli sătești, doavadă a înțelegerii rolului de emancipare socială și națională, pe care școala era chemată să-l joace în limba românească.

Biserica -Sf.Arhangheli Mihail și Gavriil-

-Satulung -

Din punct de vedere arhitectonic, bisericile din Săcele formează cu mici excepții – o unitate, produs al interferențelor din Tara Românească, cu elemente decorative baroc transilvănean.

Biserica veche din Satulung "Sf.Arhangheli" este zidită de către mocanii din parohie, sub

conducerea protopopului Verzea Radu, prin donația credincioșilor, în anii 1794-1799, după cum arată inscripția săpată deasupra ușii din pronaos. Antreprenorul și costul lucrării nu se cunosc. Ea a fost clădită pe fostul loc al bisericii mai vechi. Inscripția săpată în piatră are următorul conținut: "PISANIA, în numele sfintei Troiți, și al Tatălui și al Fiului și al Sf.Duh s-a ridicat acest locaș, unde sălășluieste hramul Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil în anul 1799, fiind protopop Radu Verzea, iar epitropi Alexe Verzea și Gheorghe Sasu Gociman și dascălii Mitrofanovici și Irimia Verzea".

Planul treflat este importat din Tara Românească, completat cu structură spațială bazată pe procedee ale meșterilor transilvăneni (bolti, cilindri cu penetrații).

Biserica este întregită pe latura de vest, la intrare cu un pridvor (după o denumire locală "tindărău" de la tindă) cu arcade inițial deschise, iar mai pe urmă, închise, cu ferestre mari și geamuri, peste care se suprapune turnul clopotniței, în formă ascuțită și timpane laterale, structură care reprezintă o sinteză dintre pridvoarele de influență brâncovenească cu clopotnițe adnotate laturii de vest întâlnite în majoritatea edificiilor din Transilvania.

Dezvoltarea pe înălțime, ca și volumul bisericii reprezintă aportul barocului transilvănean ca și bogata ornamentație în stuc a fațadelor cu pilaștri dubli și capete componite, din nefericire modificate în timp de meșteri inabili. Pictura bisericii a dispărut și ea odată cu celelalte modificări ale fațadelor, dar pe absida altarului a fost descoperită de curând o scenă reprezentând "Adormirea Maicii Domnului" identică ca factură cu cea de pe amvon, balustradele corului și capeteazmă, unde se păstrează și semnatura pictorului și data "1803 Ghena 30 Iacov Popovici zugrav". De asemenea la exterior pe zidul de la horă, din dreapta, spre vest a apărut o pictură foarte ștearsă, fără a se putea distinge ce reprezintă. Pictura din interiorul bisericii nu se mai aseamnă cu cea relatată mai sus... Ea este executată desigur de zugravii Ioan Barbuc și Ion Barbuc, nume ce se disting din inscripția de

IN MEMORIAM • IN MEMORIAM • IN MEMORIAM • IN MEMORIAM • IN MEMORIAM

(continuare din pagina 4)

deasupra din pronaos. Pe icoanele de pe tâmplă apare și numele pictorului Ion Boghiciu, în anul 1803.

Iconostasul este construit din lemn, pe care sunt icoanele pictate în 1803. Pardoseala este făcută din plăci de piatră pătrate, biserică este acoperită cu țiglă-solzi ascuțite la vârf, iar turnul este acoperit cu tablă galvanizată. Tabla fiind veche și pe alocuri ruginită și găurită, a fost înlocuită în anul 1992.

La soclul exterior a fost adăugat un strat de ciment, în mod greșit, căci acest strat de ciment adăugat la tencuiulă a făcut ca zidul să nu mai poată răsufla, iar umezeala să se ridice prin zid până deasupra acestui strat și acolo să răbușnească. În toamna anului 1973 am îndepărtat acest strat de ciment și a rămas deocamdată în această stare, pentru ca zidul să se usuce și apoi a fost tencuit cu var și nisip. Reparațiile bisericii s-au făcut în anii 1904, 1928, 1959, 1972, 1974, iar mai recent s-a reparat, recondiționat și spălat pictura din interiorul bisericii. În urma săpăturilor făcute s-a constatat că există un strat de apă freatică în partea de sud a bisericii și chiar pe sub biserică și continuă pe sub casa de către-muzeu, care provoacă umezeală și igrasie. Se impune să se facă drenaje care să capteze apa și apoi să fie condusă ocolind biserică și casa de către. Tot din cauza igrasiei, în interiorul bisericii au apărut răbufniri de umezeală la ziduri prin mici explozii de tencuiulă, iar pe alocuri apar solzi de săruri. Anumite plăci de pardoseală, mai ales în altar, fiind foarte poroase, sunt foarte umede, din care cauză se mucegăiesc.

Înainte de zidirea actualei biserici încă în secolul al XVII-lea a slujit la vechea biserică de lemn preotul Stan, pe care l-a luat Constantin Brâncoveanu, domnitorul Țării Românești, pentru noua sa ctitorie de la Făgăraș, despre care nu se cunosc date precise. Înainte de zidirea actualei biserici și după 1799, au slujit preoți din familia Verzea. În documentele existente se menționează preoții: Ion Verzea și protopopul Ioan Verzea. Din anii 1799-1826 au păstorit preoții Irimie și Alexe Verzea; între anii 1848-1861 preoții Alexe și Irimie Verzea; între 1861-1875 preoții Ion, Dan și Irimie Verzea; 1911-1969 a păstorit preotul Petru Leucă. Din 1970 până în 1994 a păstorit preotul Prunea Andrei, iar din 1995 până în prezent păstrește preotul Ion Voineag.

Documentele, actele de valoare și arhiva au dispărut în timpul războiului din 1914. A mai dispărut un epitaf de mare valoare artistică.

Biserica este monument istoric.

Preot Prunea Andrei

ANUNȚ

Parohia Sfintii Arhangheli Mihail și Gavril din Satulung – Săcele invită pe toți săcelenii evlavioși să participe la Resfințirea Bisericii Parohiale, care va avea loc la 17 octombrie 1999, orele 10.

Cu acest prilej vom sărbători și 200 de ani de când mocanii săceleni au construit acest sfânt lăcaș.

Mocanii săceleni, ctitori de biserici

Am arătat și cu alte ocazii pe unii din binefăcătorii din Săcele, care prin donațiile făcute pentru construcții de biserici, școli sau alte instituții de cultură, au contribuit la ridicarea de lăcașuri de cult și învățământ, deoarece, știut este că: "la noi la Săcele, instituție importantă, școala a fost apreciată dintr-un început, împreună cu biserică străbună".

În acest articol doresc să prezint alți săceleni, ctitori de biserici, în alte sate, vecine nouă, care din cauza unor condiții vitrege, independente de voința acestor locuitori, n-au reușit să înalte biserici mărețe ca în satele săcelene, fapt ce i-a determinat pe străbunii noștri să nu-i lase în soarta uitării.

Despre cine și despre ce este vorba?

Așadar, biserică din Dobârlău, zidită în anul 1795, are ca donator și ctitor, pe Bucur Petru (Petcu), "cioban din Săcele".

Dumitru Perșu (Perșoiu) și soția sa, Zoie, originar din Săcele (comerçant în Brăila) se numără printre ctitorii bisericii vechi din Dobolii de Jos.

Biserica din lemn, înățată în anul 1814, în Zagon, îl are "drept ctitor" pe oierul Zaharia Pârvu din Săcele, iar Moisă Ciută, donează bani pentru construcția bisericii din Întorsura Buzăului, ridicată între anii 1836-1840, "în cinstea oierilor din Săcele, precum și a băstinașilor". Ilie (Elie) Taraș, din Satulung și fratele său, stabilit în Măecuș, sprijină cu bani construcția bisericii din frumosul sat, așezat la adăpostul Piliștei, Mărcuș, în anul 1864.

Fie-le, memoria binecuvântată!

St. Munteanu-Săcele

IN MEMORIAM • IN MEMORIAM • IN MEMORIAM • IN MEMORIAM • IN MEMORIAM

Un săceleean uitat: PROF. UNIV. DR. ILIE MINEA

Pe un ger năprasnic, de făurăr al anului 1943, dangătul clopotelor bisericii din Turcheș-Săcele, anunța ceva trist; murise profesorul Ilie Minea, titularul catedrei de Istoria Românilor de la universitatea "Cuza-Vodă" din Iași, stins fulgerător din viață, în dimineața zilei de 20 februarie 1943. Frunții Săcelor (Turcheș), în frunte cu vrednicul de pomenire, preotul Daniil Purcăroiu, precum și mulți foști colegi de școală, erau forțotă, pregătind întâmpinarea cortegiului funerar la "Podu-Dârstei".

Coborător dintr-o familie de săceleni (născut în Turcheș în 1881), Ilie Minea începe studiile în Săcele, apoi la Liceul "Andrei Șaguna" din Brașov, fiind coleg cu Dr. Voicu Nițescu, Dr. Alexe Sulica, prof. George Giuglea, prof. I.U. Soricu ș.a. Aici, își uimește colegii și chiar profesorii prin cunoștințele temeinice însușite încă de pe atunci, îndeosebi în domeniul Istoriei Naționale. Își continuă apoi, pregătirea științifică la Universitatea din Budapesta și Viena, unde și trece doctoratul cu tema: "Contact maghiaro-bulgar-român pe timpul lui Ludovic d'Anjou".

În aceste centre universitare a mai făcut studii temeinice de cronologie, paleografie, diplomație, completându-și, în felul acesta, pregătirea în vederea carierei ce avea să-l îmbrățișeze. Neputând suporta regimul tiranic pentru neamul său, Ilie Minea trece munții, în anul 1910, stabilindu-se în București, unde lucrează, alături de istoricul Dimitrie Onciu (strălucit profesor de Istoria Românilor de la Universitatea din București), la Arhivele Statului și la Academia Română, însușindu-și, atunci și acolo, metoda riguros științifică a maistrului său, de cercetare științifică.

Marii cărturari ai vremii, Dimitrie Onciu și Nicolae Iorga au văzut, încă de atunci, în Tânărul Ilie Minea, un strălucit și înzestrat istoric; de aceea îl recomandă călduros, în anul 1919, la suplinirea catedrei de Istoria Românilor, devenită vacantă, din cadrul Universității ieșene, al cărui titular este numit în 1922, nu însă fără dificultăți și concurență. Profesorul Ilie Minea a luat parte, ca voluntar, la războiul pentru întregire, din 1916-1918. Petiția prin care se cerea să fie înrolat în rândurile Armatei Române i-a fost primită de Comandantul Corpului II Armată, la data de 9 nov. 1914, iar în 1916, deși avea 35 de ani, a fost chemat, mai întâi, să urmeze la Botoșani, cursurile pregătitoare de ofițeri și apoi trimis pe front, unde a luptat în fruntea unui pluton, pe care l-a comandat cu avânt și vitejie. Vrednic urmaș la catedra lui A.D. Xenopol, (1922), profesorul Ilie Minea a continuat cu temeinica sa pregătire științifică, o tradiție de intelectualitate și afirmare în domeniul studiilor Istoriei Naționale, desfășurând o intensă și laborioasă activitate. Venit la Iași, din Ardealul lui Bârnăuță, Ilie Minea s-a impus în galeria acestor mari înaintași, prin pregătirea lui desăvârșită, și prin locul ce l-a avut în cultura românească. În articolele publicate în revista Convorbiri Literare, ca și în primele sale lucrări: Relațiile politice dintre Țara Românească și Ungaria în vremea regelui Ludovic I (1911), România înainte de 1222 (1912), Din trecutul stăpânirii românești asupra Ardealului (1914), dar mai ales în Principatele Române și politica orientală a lui Sigismund de Luxemburg (1919), cât și lucrarea Iuga-Vodă (1920), folosind izvoare ungurești, profesorul Ilie Minea aduce

ultima informație istorică cu interpretări de nezdruncinat. Cunoscător al limbilor germană, greacă, latină, maghiară, profesorul Minea a putut folosi numeroase izvoare de informație spre a se documenta și mai ales pentru a respinge interpretările și datele tendențioase.

Începe să redacteze revista Cercetări Istorice, de multe ori finanțată din propriul salar, unde își publică cele mai de seamă opere ale sale și în jurul căreia adună colaborările unora dintre colegi (Bratu, Oțetea), dar mai ales a numeroși discipoli, pe care-i îndrumă cu aceeași severă disciplină științifică. Atunci, încep să apară și lucrările sale de proporții: Letopisețele moldovenești (1925), Începutul domniei lui Alexandru Lăpușneanu (1925), Iașii în vremea Cantemireștilor (1925), Informațiile românești ale cronicii lui Jan Dlugosz (1926), Despre Dimitrie Cantemir (1927), operă masivă în care se epuizează tot ce se poate spune cu privire la acest Voievod-cărturar al Moldovei, reforma lui Constantin Mavrocordat (1927), Complotul boieresc în contra lui Ștefan Iăncu (1928), Vlad-Dracul și vremea sa (1928), Aron-Vodă și vremea sa (1933), Cum se moșteneau moșiile în Țara Românească până la sfârșitul sec. al XVI-lea (1940) ș.a.

Prin stăruința lui, s-a înființat, în 1941, Institutul de Istoria Românilor "A.D. Xenopol", care a desfășurat la Iași, sub direcția lui, o intensă activitate, toate operele fiind publicate în Buletinul Institutului.

În ultimii ani ai vieții, își adună un bogat material documentar asupra Ceangăilor; la căpătâiul lui s-au găsit numeroase documente despre Ceangăi. Moartea subită din 20 februarie 1943, i-a întrerupt opera.

Profesorul Ilie Minea era un suflet larg, generos, înțelegător și mare iubitor al tineretului. Studenții lui mergeau la cursuri să-l asculte, acasă să-l vadă. Pe mulți îi ajuta bănește, cu cea mai mare discretie. Cursurile sale, pline de orizont și de sugestii, rămân adevărate capodopere, prin interpretările noi, dar mai ales prin limpezimea cu care erau expuse. Într-o cuvântare comemorativă, profesorul Paul Nicorescu îl caracteriza astfel:

.. "După Nicolae Iorga, profesorul Ilie Minea era cel mai desăvârșit cunoscător al istoriei noastre, era cel mai mare istoric al Românilor, deși n-a avut satisfacția să fie membru al Academiei Române" ..

Săcelenii, după Decembrie '89, s-au străduit mult, să nu le dea uitări și prin stăruința doamnei Mia Bobeș, această "encyclopedia a Săcelor" s-a dat numele unei străzi, în apropierea Bisericii, spre veșnică amintire a acestui mare istoric și patriot și n-ar fi lipsit de interes, dacă, Consiliul Local Săcele și-ar aminti și de fratele acestuia, prof.dr. Ioan Minea (1878-1941), savant-neurolog la Universitatea Clujeană, medicul curant al lui Octavian Goga.

ST. MUNTEANU-SĂCELE
DESP. CENTRAL al ASTREI - SIBIU

STROE BELLOESCU: FONDATOR AL MUZEULUI ASOCIAȚIUNII ASTRA DIN SIBIU

Cititorul care vizitează impunătorul edificiu ce adăpostește azi Biblioteca ASTRA din Sibiu, poate vedea, în holul mare, o tablă neagră pe care sunt inscripționate numele donatorilor (pentru construcția clădirii) deveniți fondatori ai Muzeului ASOCIAȚIUNII și alături de cei 17 binefăcători confirmați, apare și un nume mai puțin "sonor", STROE BELLOESCU.

Dar cine este acest "mărinimos" donator?

Citind în paginile revistei "TRANSILVANIA", din 27 ianuarie 1906, la pagina 203, găsim următorul citat:... "Stroe S. Belloescu (inginer n.n.) din Săcele a achitat taxa de 2000 coroane" pentru construcția frumosului palat, al Casei Naționale a Asociațiunii "ASTRA".

Anterior, însă, acestei știri, și anume în ședința comitetului central a Asociațiunii, din 13 noiembrie 1902, președintele Asociațiunii "aduce la cunoștința astriștilor această faptă lăudabilă". Tot atunci, "domnul Stroe S. Belloescu s-a înscris și ca membru fondator al Casei Naționale", arată documentele vremii (Analele Asociațiunii ASTRA, nov.-dec. 1902, nr.VI). Din contribuția românilor s-a ridicat mărețul edificiu, înzestrat cu o sală de spectacole, o bibliotecă și un muzeu. Înaugurarea a avut loc în ziua de 22 august 1905, printr-un prolog expus de Iosif Vulcan, la care au participat o seamă de personalități ale neamului nostru, printre care: Iuliu Maniu, Nicolae Iorga, Vintilă Brătianu, Nicolae Popaea, George Moroianu, Ioan I. Lapedatu s.a.

Dar Stroe Belloescu nu s-a limitat numai la această donație; el și-a îndemnat consătenii din Săcele să contribuie cu ceea ce pot. Astfel, pr. Romul Verzea și pr. George Urdea au donat câte 10 coroane, Iosif Oncioiu și Nicolae Jugăreanu, mari economi de lânuri și vinuri, au dat tot câte 10 coroane fiecare. Toma Bârseanu, preot în Dârste la fel, a dat 10 coroane. Femeile din Săcele nu s-au lăsat mai prejos; ele au dăruit pentru Muzeul Asociațiunii fel și fel de obiecte scumpe. Astfel, Amalia Lapedatu (mama fraților Alexandru și Ioan, deveniți academicieni) a donat două covoare din lână, o fustă de mătase, o cămașă cu pumni de fir, stofe de lână. Domnița Giuglea (mama academicianului George Giuglea) a donat trei covoare din lână, perdele, macate. Susana Moroianu (mama academicianului George Moroianu) a donat o ie cu fluturi de aur, un covor de lână, perdele. Alte săcelence, ca Ana Medianu,

Maria Roșculeț, Maria Tocitu, Eufrosina Tuțuiianu și.a. au donat covoare de lână, perdele, cuverturi, macate, pânzeturi, zeci de coti de stofe, etc. (Vezi "Transilvania" an. 1905, pag. 266-267). Tot în revista "Transilvania" se mai arată că, la adunarea generală a ASTREI din 28 august 1897, președintele Ioan Micu-Moldovan aduce la cunoștința celor prezenți "o plăcută scire", prin care "domnul Stroe S. Belloescu, din Săcele, lângă Brașov, în prezent profesor la Bârlad, prin care dăruiește Asociațiunii, 20.000 franci ca să se înființeze o fundație într-o amintirea părinților săi: Stana și Stroe Belloiu, din Săcele (mari proprietari și economisti n.a.) și veniturile fundației să le folosească Asociațiunea spre scopurile sale culturale". Într-adevăr s-a constituit și în "Transilvania" din anul 1905, (la pag. 131), găsim, în bilanțul contabil al ASTREI, "Fondul general și donațiunea Stana și Stroe Belloiu, din Săcele", cu o valoare de 31.304 K. Dar să mergem mai departe. În procesul verbal al Asociațiunii, din 14 decembrie 1907, semnat de secretarul I al ASTREI, Octavian Goga, găsim următoarea informație:

..."domnul Stroe Belloescu, din Săcele, senator (liberal n.a.) de București a dăruit K 1000 pentru masa studenților (români n.a.) din Cluj". Donația s-a făcut prin Banca "ALBINA", iar mai departe se arată:..."Comitetul central (al Asociațiunii ASTRA n.a.) decide a primi această donație, încunoștiințând despre aceasta pe mărinimosul donator". (Şedința a XII-a din 14 dec. 1907 a Comitetului Central, secretar Octavian Goga).

Iată, câteva exemple și fapte, făcute în taină, de oamenii locului, în folosul obștei și culturii, oameni a căror memorie nu trebuie dată uitării. Ce s-ar întâmpla, dacă edilii frumoaselor Săcele s-ar mai gâdi la ei și la alții binefăcători, aşezându-le pe casele părintești câte o placă memorială, spre veșnică amintire?

N.B. Salariul lunar al unui învățător era, în anul 1905, de 200 coroane.

St. Munteanu-Săcele

Desp. Central ASTRA - Sibiu

IN MEMORIAM • IN MEMORIAM • IN MEMORIAM • IN MEMORIAM • IN MEMORIAM

NUNTA LA MOCANII SĂCELENI ÎN URMĂ CU PESTE O SUTĂ DE ANI (II)

Dacă se hotărănuia săptămâna de nuntă, (pentru că sâmbătă numai ceangăii făceau nunți), sămbătă umblau chemătorii

- flăcăi tineri, bine legați, gătiți cu flori și cu cocarde în piept mai mari decât ale invitaților, călări pe cai frumoși, cu mici batiste albe prinse la căpăstru, sus, aproape de urechea calului. Umblau prin sat, în mână cu plosca plină cu rachiul, pe la toți cei ce trebuiau să-i chemă la nuntă. Se opreau în fața porților de stejar, băteau în poartă, făceau stăpânului casei invitație la nuntă și-i ofereau plosca din care gazda bea câteva înghițituri în semn de primire a invitației. Vinerea seara, înaintea nunții se adunau la mireasă rudele și prietenii ei la un fel de clacă, unde făceau cocardele pentru invitați și chemători, găteau bradul miresei și făceau buchețele de flori necesare femeilor tinere care conduceau mireasa. De joia însă, începea pregătirea bucătelor la părintii ginerului – unde de obicei se făcea nuntă - și se apucau să prepare sarmalele în oale până la 100 de litri, de asemenea se frământa aluatul pentru pâine și cozonaci. Acele femei care se ocupau cu pregătitul sarmalelor, al fripturilor, aranjatul mesei se numeau sucăcițe, adică bucătărese.

Chemătorii, în număr de 2-4 de la ginere, 2 de la mireasă, după ce terminau de umblat, se străngeau la mireasă acasă, unde erau cinstiți, jucau după miezul nopții și primeau și o sticlă de rachiul.

În dimineața nunții se mergea cu "păpușa"; câte 3-4 bărbați și mai multe femei, fără mire, se duceau la mireasă cu un colac mare ducând și cadourile pentru mireasă: o pereche de ghete pe care le umpleau cu stafide și giubirul (un fel de eșarfă, lungă de cca 1,50m), iar pentru soacra o pereche de ghete. După ce oaspetii erau cinstiți se juca hora. Mireasa trimitea ginerului și socrului câte o cămașă, la fel soacrei o bluză și daruri mai mici pentru ceilalți membri ai familiei.

În ziua nunții invitații se adunau în trei părți: la mire, la mireasă și la nun. Taraful de lăutari era împărțit în trei. Invitații erau tratați la ginere și la nun cu rachiul, vin, pisicoturi, uscătele, cozonac de casă. La mireasă invitații erau tratați și cu dulceață, deoarece aici veneau și vecinele apropiate cu plocon-cadou din prăjituri și obiecte casnice – chiar dacă nu mergeau la nuntă. După masa oferită, ginerele se duceau la nun cu toți invitații lui, unde se mai cinstea cu un

SĂ NU UITAM

Voi încerca acum, stimați cititori, să vă prezint traseul ce a trebuit să-l parcurgă mocânește săceleană și nu numai ea, după anul 1880, așa cum reiese din cercetările întreprinse de dr. în științe economice N.G.V. Gologan privind trecutul comerțului Brașovean. În anul 1886 se declanșează un crâncen război vamal între România și Austro-Ungaria cu consecințe catastrofale pentru multe activități din Transilvania. La baza acestui război a stat concurența produselor agricole americane, concurență ce a devenit un pericol pentru țările europene producătoare de cereale. Supraproducția americană avea nevoie de o piață de desfacere așa că, Europa și în mod special Marea Britanie, devin de prin 1860 ţinta exportatorilor americanii, micșorând posibilitățile de plasare a produselor agricole europene. Acestea se văd obligate să treacă la măsuri protecționiste pentru a-și sprijini propria economie. Dacă în 1879 Austro-Ungaria exportă 7 mil. chintale numai în Germania, un an mai târziu acest export scade la 1,2 mil. chintale. Tratatele comerciale încep să fie private ca ruiniătoare, autonomia vamală devenind cerință generală. Acest curent protecționist pătrunde și în România având ca principal scop regenerarea economică a târnăului Stat Român și concretizat într-un program în 17 puncte de către "Așezământul instituțional și congresul economic român". Doctorul în științe economice, săceleanul N.G.V. Gologan dezvoltă pe larg toate aceste puncte într-o lucrare "Cercetări privitoare la trecutul Comerțului Românesc din Brașov". Aș vrea să mă opresc doar asupra a trei dintre ele, fiind de strictă actualitate după mai bine de 100 de ani pentru România de azi:

- legi organice pentru societățile anonime și mutuale;
- intervenția statului prin premii acordate ramurilor de producție națională, silite a lupta cu concurența străină pe piețele din țară. Acordarea de prime de export și restituire de taxe vamale pentru exportul produselor industriale indigene;
- legi pentru apărarea comerțului și industriei contra concurenței neoneste.

Negociările dintre cele două state privind prelungirea convenției comerciale nu dau rezultate nici la Viena nici la București și relațiile economice dintre România și Austro-Ungaria se întrerup. România aplică un tarif vamal autonom, iar Austro-Ungaria interzice tranzitarea pe teritoriul său a vitelor românești, introducând și taxe majorate cu 30% a tuturor pozițiilor din tariful său general. Astfel se declanșează războiul vamal, război ce pune într-o situație foarte grea comerțul și industria din Ardealul de răsărit. Raportul Camerei de comerț din 1887 înșiră regiunile care suferă foarte mult în urma războiului vamal:

1. Jud. Brașov: În Brașov toate ramurile industriale care exportau în România..., economii de vite Săceleni, industria casnică de lână, prepararea vehiculelor cu tractiune animală. Scade drastic producția de piei, suferă foarte mult pantofarii și cizmarii. Marii negustori brașoveni și mai ales cei din Săcele își pierd existența alături de alii comercianți mai mici. Foarte mulți dintre meseriași și dintre comercianți își încetează afacerile și emigreză în România sau în alte țări. Războiul vamal durează cu unele mici îndulciri până spre toamna anului 1891. Și dacă acest interval de timp a dat României impulsul să-și creeze o industrie proprie, a avut o consecință gravă asupra Ardealului, mai ales la noi la Săcele nemaiputându-să refacă acele ramuri de activitate ce au dus faima așezării: prelucrarea lănilor, a pieilor, prepararea brânzeturilor, a țesăturilor, etc. Iată ce mai scria Gazeta Transilvaniei nr. 3 din 1891: "...Din nici o parte nu se văd semne că în curând se va pune capăt acestei stări de nesuferit, căci celor cari decid soarta poparelor de la masa verde, puțin le pasă de mizeria celor atinși de crudele urmări ale ideilor lor nefericite... Numărul cel mare de comersanți și de oameni cu dare de mână de toate categoriile s-a redus aşa de tare, încât azi ne putem număra pe degete fruntașii"... După 1891 până la începutul primului război mondial, activitatea Camerei este orientată spre alte direcții: pregătirea meseriașilor, a lucrătorilor specialiști; sprijină noile reforme cu caracter social-economic ca: introducerea legală a repausului săptămânal, asigurări pentru lucrători în caz de boală, organizarea instrucției speciale industriale după principii moderne cu o consecință directă în Săcele: ia ființă Școala Superioară. Urmează o perioadă mai bună, dar aşa cum consemna Gazeta Transilvaniei în 1891 mocânește mai există abia după nume, altele vor fi preocupările săcelenilor în anii ce vor urma.

Războiul vamal dar nu numai el a schimbat destinul multor generații de pe plaiurile săcelene. Dar despre aceasta într-un număr viitor.

Dan Zamfir

(continuare din pagina 8)

NUNTA LA MOCANII SĂCELENI ÎN URMĂ CU PESTE O SUTĂ DE ANI (II)

pahar de vin, apoi cu toți invitații, în frunte cu lăutarii cântând, cu chemătorii și tinerii invitați chiind, mergeau la mireasă. Aici cum ajungeau, împreună cu toți invitații nunului dădeau cu cei de față mâna zicând – "Să fie într-un ceas bun". După ce se cinstesc, ies cu toții afară ca să privească alergarea chemătorilor - întrecerea pe 2-300 de metri călare – sau mai recent o simplă alergare. Cel ce ieșea primul, lua o basma de la mireasă, al doilea o basma de la mire, al treilea un colac de la mireasă. Despre cel ce rămânea ultimul se zicea că ia potcoavele cailor. După terminarea alergărilor sau întrecerilor, privitorii, nuntașii se adunau pentru a lua parte la "Hora miresei". Când se apropia ora să plece la biserică pentru cununie și mireasa avea pe frunte cununa de lămăită, se făcea semn lăutarilor să cânte "Hora miresei". Când se începea hora, apărea pentru prima dată mireasa la vedere, apoi ginerele, nunul și nuna, urmați de un chemător ce ducea bradul miresei și apoi se prindeau în joc. Bradul miresei era un vârf de brad mai Tânăr, cam de 1,5m de ale cărui ramuri atârnau covrigi, turte, bomboane, panglici. De obicei, bradul trebuia jucat atât până când hora făcea un ocol, după care era prins de ramuri, tras în mijlocul horei, unde copiii se aruncau asupra lui, fiecare căutând să apuce ceva din bunătăți. Cel ce juca bradul miresei primea un pachet de pesmeți de Brașov. Odată cu căderea bradului, hora se termina, nuntașii intrau în casă, se pregăteau de plecare la biserică.

Înainte de a ieși nuntașii în uliță pentru a se urca în căruțe, tata și mama miresei se așezau pe scaune în casa mare și mireasa venea în fața lor, sărută mâna tatălui și a mamei, își cerea iertare de la părinți, iar taraful de lăutari acoperiat de tineri cântă o melodie:

"Ia-ți mireasă ziua bună
De la tată de la mumă,
De la frați, de la surori,
De la grădina cu flori"

Afară, în uliță, îi așteptau căruțe frumos împodobite, cu caii gătiți cu panglici la căpăstru, în coamă, la gât cu zurgălăi, iar pe scândurile de stat în căruțe erau așternute țoluri și scoarțe colorate – spitele roșii erau împodobite cu flori, cu hârtie colorată și cu ramuri de brad.

Uneori drumul căruțelor era barat de un lanț, atunci când mireasa era din alt sat. Nunta nu se putea urni din loc până când mirele nu dăruia flăcăilor o sumă de bani, după care lanțul era luat și alaiul se îndrepta spre biserică în chiote și strigături. În timpul ceremoniei, când preotul le punea pe cap pirostriile, mirele călca ușor pe pantoful miresei, aşa ca din întâmplare, pentru ca în casă să cânte cocoșul. Se putea întâmpla însă ca mireasa să calce pe pantoful mirelui și atunci va cânta în casă găina.

După cununie, în frunte cu copiii care duceau lumânările, urmați de mireasă, nun, mire și nună și apoi

ceilalți invitați, se ieșea din biserică. La ușa bisericii erau întâmpinați de o droaie de copii care, după obicei, așteptau să li se arunce bani mărunti. Nunul și mirele aruncau în dreapta și în stânga câte un pumn de măruntiș. La ieșire din curtea bisericii, altă "vamă" unul sau doi copii îi așteptau cu o căldare plină, semn că le doresc viață îmbelșugată.

Nunul și mirele aruncau bani în căldare și drumul rămânea liber pentru a se putea urca cu toții în căruțe. Pe vremea aceea foarte puține nunți se făceau la salon; vechile nunți mocănești se făceau în grădină sub copaci sau în curțile mari, mocănești, spațioase și pietruite. Dacă timpul era nefavorabil, atunci se făcea în casa cea mare. De la plecarea nuntașilor la biserică și până se întorceau, în casa părinților mirelui era o forfotă, un du-te-vino continuu ca un stup de albine.

După cununie căruțele în sunete de zurgălăi, de vioară și de cobză, în chiote de bucurie, se întapoiau la mire acasă, unde urma să se desfășoare nunta propriu-zisă, adică masa și jocul.

Înainte de a se așeza la masă mireasa era obligată să respecte datina și să toarne apă, cu o cană nouă și mare nunului și nunei pentru a se spăla pe mâini, și apoi le oferea un ștergar curat să se șteargă. După ce se așezau la masă, preotul, care era aproape întotdeauna ospătă nelipsit de la nuntă, binecuvâță masa, care începea cu țuică și măslini, brânză de Brăila din lapte de oaie, salam, cașcaval grecesc, supă din carne de vită, pâine de casă, sarmale mocănești cu pâine și mămăligăuță, iar ca băutură vin de Regat. Urma friptura de miel cu lapte acru de putină, iar ca încheiere pilaf dulce cu lapte și scorțisoară, cozonac sau vestitele plăcinte mocănești cu refrec, calde și rumenite.

Mai de mult nunțile se făceau fără dar, apoi, mai târziu, numai cei bogăți făceau nuntă fără dar. Rudele mai apropiate din partea mirelui, miresei sau nunului aduceau cadouri compuse din obiecte casnice. Înainte de a se servi friptura, unul sau doi mocani tineri căsătoriți, cu unul din chemători, buni de gură și hazlii, luau o farfurie și porneau să strângă darul, începând cu nunul. Banii adunați erau dați mirelui, care îi strângea într-o oală. După nun urma socrul mare, socrul mic, rudele apropiate și restul invitaților. Pe vremuri se dăruiau cam 1 – 5 florini de pereche.

(va urma)

prof. Florica Lupu

SĂ NE CUNOAȘTEM ÎNCEPUTURILE ! (II)

Motto: "Cred în viitorul și puternicia neamului nostru
Căruia fiecare din noi, în felul lui, i-a dat din
Inima și din cugetul său cîte ceva"
Tudor Arghezi (1943)

Recunosc că ne-am angajat într-o încercare dificilă, interesantă și plină de riscuri atunci când ne-am propus să realizăm un serial privind evoluția satelor săcelene între secolele XIII și XVI. Interesantă, pentru că până în prezent, cunoaștem puține elemente legate de viața strămoșilor noștri, pe aceste meleaguri, în perioada amintită, dificilă și riscantă, pentru că izvoarele istorice ale acestor vremuri sunt destul de puține; dar incitantă și plăcută, pentru că încearcă, deși într-un mod mai puțin literar, dar riguros și uneori sec, să ne aducă la cunoștință date mai puțin cunoscute și, de ce nu, unele în premieră despre istoria, de multe ori zbuciumată, a acestor locuri.

În numărul trecut al revistei vorbeam despre prima atestare documentară a celor șapte sate săcelene și începutul fenomenului de feudalizare a lor.

În acest număr, pornind de la aceeași sursă, "VIATĂ SATELOR DIN ȚARA BÂRSEI" de dr. Florin Salvan; vom încerca să descifrăm câteva din elementele privind dinamica și structura etnică a populației acestor sate, care, aşa cum spuneam, începând cu a doua jumătate a secolului al XIV -lea, se aflau sub dependență feudală.

Studiul populației a devenit în ultima vreme o disciplină aparte, demografia istorică, se constituie factorul fundamental al istoriei societății omenești, studiul populației din Țara Bârsei, ajutându-ne să cunoaștem mai bine unele procese istorice. La rândul său, nivelul de dezvoltare economico-socială, gradul de civilizație în general din această regiune, se oglindește în creșterea și descreșterea populației, lentă sau rapidă, continuă sau discontinuă.

Cam timp de 250 de ani, adică de la începutul secolului al XIII -lea până la mijlocul secolului al XV -lea, nu găsim în izvoarele contemporane scrise, date sau fapte cu aspect demografic. Cercetările arheologice au stabilit că în Țara Bârsei existau, în secolul al XI -lea și al XIII -lea mai multe concentrări demografice. Toponimele Brașov și Șchei, care sunt slave, cum slave sunt și toponimele Bran, Sohodol, Șirnea, Tohan, ca și sufixul -eci, din toponimul Moeci și -ov din Râșnov, ne arată că în aceste zone era o concentratie demografică autohtonă, care a conviețuit, un timp, cu slavii. Aceeași concentrare demografică româno-slavă o vedem și în toponimia Săcelelor. Numele slav Dobramir s-a păstrat în această zonă în toponimul săcelean Dobramer, puțin modificat. Tot slav este și numele topic secin, atestat tot în Săcele, sinonim cu prisaca, ca și omonimul săcelean Vaida, etc.. Aici era deci o concentrare demografică românească. Români, fiind mai numeroși în Țara Bârsei, i-au asimilat pe slavi. Invazia tătarilor în Țara Bârsei, care au ocupat în 31 martie 1241, Brașovul, jafurile și prădăciunile

săvârșite de ei, ducerea oamenilor în captivitate, a avut urmări negative pe plan demografic. Totuși, în a doua jumătate a secolului al XIII -lea populația Țării Bârsei crește, mai ales prin spor natural. O nouă invazie tătară în anul 1285, stănjenește însă acest proces. Dar, în prima jumătate a secolului al XIV -lea populația crește, spor stimulat de progresul economic general. Nu lipsesc nici factorii negativi, și anume: invaziile tătarilor din anii 1335, 1336, 1342, 1345, epidemia de ciumă din 1338. Evoluția demografică din Țara Bârsei în a doua jumătate a secolului al XIV -lea este tot ascendentă, acum apar în documente, pentru prima dată, ca aservite, 10 sate autohtone, meșteșugurile sătești se dezvoltă, crește activitatea comercială. Înflorind meșteșugurile și comerțul, în prima jumătate a secolului al XV -lea, a crescut în continuare și populația, în ciuda invaziilor turcești dintre 1421 și 1438.

Putem face o estimare a populației autohtone în Săcele între anii 1500 și 1600, punctând câțiva ani: între 1500 și 1514 se estimează a fi fost 11 capi de familie în Baciu, 35 în Turcheș, 27 în Cernatu, 50 în Satulung, 20 în Tărlungeni, 16 în Purcăreni, 14 în Zizin, ceea ce ar conduce la o aproximare de 49 de locuitori în Baciu, 157 în Turcheș, 121 în Cernatu, 225 în Satulung, 90 în Tărlungeni, 72 în Purcăreni, 63 în Zizin.

În 1599, tendința crescătoare a populației se menține, înregistrându-se 48 capi de familie în Baciu (216 locuitori), 91 în Turcheș (409 locuitori), 44 în Cernatu (198 locuitori), 110 în Satulung (495 locuitori), 59 în Tărlungeni (265 locuitori), 25 în Purcăreni (112 locuitori) și 17 în Zizin (76 locuitori). Edificator este și procentul de creștere a populației în cele șapte sate săcelene, în 1599 față de 1500-1514: 440% în Baciu, 260% în Turcheș, 163% în Cernatu, 220% în Satulung, 294% în Tărlungeni, 155% în Purcăreni și 120% în Zizin.

Aceste date au putut fi evidențiate, deoarece, odată cu sfârșitul secolului al XV -lea și începutul celui de al XVI -lea se deschide un orizont nou pentru studiul demografic, acum apărând primele conscripții fiscale.

În continuare vom prezenta câteva date în legătură cu așezarea populației maghiare în această zonă. Populația maghiară și securască așezată și în cele șapte sate săcelene este cunoscută și sub numele de ceangăi. Termenul de ceangău, restrâns de unii numai la maghiarii din Săcele, provine din străvechiul vers maghiar "csáng", "csángáni" și înseamnă "a se îndepărta", "a se înstrăina". El nu are sens etnic, ci arată o înșușire.

A.Hoger, fost profesor la Brașov, afirmă că maghiarii
(continuare în pagina 11)

(continuare din pagina 10)

SĂ NE CUNOAȘTEM ÎNCEPUTURILE !

s-au aşezat în Țara Bârsei după colonizarea sașilor, acest proces extinzându-se până la 1366 de când există primul document cunoscut despre patru sate săcelene. Dar acest document, prin care Ludovic I donează satele Baciu, Turcheș, Cernatu și Satulung comitelui Stanistav, nu vorbește despre vreo populație maghiară în Săcele. Rezultă însă că aici erau pământuri "ce țin din vechime de aceste sate", cultivate de români. O dovadă că populația maghiară a venit în Țara Bârsei relativ târziu, în a doua jumătate a secolului al XV-lea, este faptul că prima mențiune în care este amintită, datează numai din 1456. Comitele secuilor a luat de la preotul catolic

din Cernatu dreptul de a încasa dîjma de la credincioșii săi maghiari din Baciu, Turcheș, Cernatu și Satulung și a atribuit-o castelanului de la Bran, de care țineau aceste sate.

Triplul fascicul de forțe în acțiune-tradițiile, influențele și experiențele-care alcătuiesc istoria, le simțim prezente, firește, pe scară redusă, și în viața socială a acestor meleaguri și ale Tării Bârsei. Pe fondul tradițional autohton, care "e ca o forță verticală ce urcă din adâncul vârstelor", s-au întrepătruns influențele reciproce dintre cele patru categorii etnice: români, germani, maghiari și secui. Prin astfel de influențe "popoarele comunică unele cu celelalte", îmbogățind și "înnoind istoria". (va urma)

ing. Horia Bârsan

Pentru cinstirea predecesorilor**Placă comemorativă "Profesor Nicolae R. Colceag" pe clădirea spitalului din Săcele**

Se împlinesc în curând 65 de ani (28 oct. 1934) de când la Satulung, în prezența unei largi mulțimi de locnici, onorată de înalți demnitari din țară, în frunte cu Ministrul Culturii Naționale – atunci Excelența Sa prof. Dr. Constantin Angelescu, - într-un ceremonial și o festivitate de zile mari, s-a pus piatra de temelie a clădirii care găzduiește azi spitalul din Săcele.

În această toamnă a anului 1999, din inițiativa și cu cheltuielile Asociației "Izvorul", pe frontispiciul acestei clădiri s-a pus o placă comemorativă într-un pomenirea primului ctitor prof. Nicolae R. Colceag (1863-1942), care a inspirat ideea ridicării acestei construcții, și-a dăruit întraega agonisală de-o viață pentru începerea lucrărilor, oferind în acest scop însăși casa și grădina proprie din jurul acestui locaș. Gestul și eforturile profesorului Colceag, fiu devotat al acestor meleaguri a fost larg și elogios prezentate și comentate în paginile revistei noastre "Plaiuri săcelene", fiind în concordanță desăvârșită cu spiritul și faptele promovate de Asociația "Izvorul". Încercăm să prezentăm și cu această ocazie crâmpeie din izvoare și documente care vorbesc despre personalitatea prof. N.R. Colceag. A fost unul dintre numeroșii oameni de seamă, pe care Săcelele i-a dăruit viață socială românești. Ilustrul săceleean a fost un intelectual credincios față de obligațiile profesionale și sociale, pe care le-a îndeplinit cu conștinciozitate și omenie. Actuala clădire a spitalului din Săcele a fost inițiată pentru a fi "Căminul de odihnă pentru elevii liceului "Gh. Șincai" din București. Prof. N.R. Colceag a fost unul dintre întemeietorii și totodată nașul liceului respectiv, fiind timp îndelungat nu numai luminător rece, ci și profesorul priceput, care a știut să unească înima lui cu înima elevilor, fiind totdeauna sprijinul copiilor săraci și merituoși. Dar, ca fiu credincios al Săcelor, el a ținut cu tot dinadinsul să clădească acest lăcaș aici la Satulung, pentru frumusețea peisajului și climatul silvo-terapeutic deosebit al locului. Prin donațiile sale – casa, terenul și agonisile bănești – a contribuit substanțial la reducerea costului lucrărilor. În plus, fapt esențial în aprecierea gestului său, a urmărit să contribuie la dezvoltarea social economică a satului său natal, Satulung. În perioada istorică a timpului său, în rândul adevăraților săceleni avuți, se manifestă o emulație deosebită de a se impune în fața consâcelenilor cu danii

cât mai impunătoare în folosul obștei.

Cu ocazia aniversării a 30 ani a liceului Gh. Șincai, în 1923, prof. N.R. Colceag, a rostit o cuvântare memorială, din care rezultă imboldurile lui sufletești pentru sprijinirea elevilor săraci și obiectivele educației pe care o promova.. "Cu peste 40 de ani în urmă - mărturisește profesorul - ... școlar fiind, pe băncile liceului, orfan și fără nici un sprijin, îmi duceam greu zilele, îndurând nevoi mari de tot soiul: foame, frig, lipsa de îmbrăcăminte și de cărți. Și mă simțeam umilit și rușinat în fața colegilor care erau scuți de aceste suferințe... Bunul Dumnezeu, în care îmi pusesem toată nădejdea, nu m-a lăsat să fiu biruit de necazuri, și-mi ajută să mă stercor printre toate nevoile și să-mi creez prin muncă un loc modest, dar cinstit și de folos pentru luminarea fiilor nației noastre... În amintirea duioasă a acelor vremuri de demult, ... ca cei care vor urma... să pomenească cu evlavie din când în când numele învățătorului care a lucrat cu devotament pentru luminarea sufletului lor, am hotărât să dăruiesc din modestele economii", ceea ce a donat pentru elevii săi, cu suflet deschis și cu prisosință. Nu din vanitate, ci din credință de a face bine celor obidiți. Contribuția lui hotărătoare la realizarea acestei clădiri a fost subordonată trăirilor sufletești și aspirațiilor sale mai sus pomenite. Dedicându-săviața, munca și avuția pentru binele semenilor, Profesorul a fost condus în misiunea sa socială de educator de o concepție profund umanistă privitoare la conduită elevilor. Poate, tineretul de azi, cel studios cu deosebire – elevii și studenții săceleni – cunoscându-i câteva din ideile sale despre școlari, meditând asupra lor, ar avea temeinic sprijin de viață. "Vă îndemn stăruitor la muncă - recomandă Profesorul – fără preget, ca să puteți dobândi cât mai multe cunoștințe folosite pentru îmbrățișarea carierei voastre viitoare, de pe urma căreia să vă căștigați un trai mai înlesnit și un loc cinstit în societate. Să vă oțeliți sufletele în focul sacru al iubirii de neam, de țară și de tron; să nu vă abateți nici când din calea binelui și a adevărului, să fiți tari în credință strămoșească, să cultivați în inimile voastre virtuțile creștinești, căci începutul înțelepciunii este temerea de Domnul și înțelegere bună este celor ce o săvârșesc pe dânsa... Numai înarmăți cu aceste arme nebiruite, veți putea înfrunta orice primejdii ce ar amenința patria râvnită de

(continuare în pagina 12)

MASS-MEDIA SI LIMBA ROMÂNĂ

"Să de aceea spusa voastră era sănătă și frumoasă căci de minți era gândită, căci din inimi era scoasă..."

(Eminescu, "Epigonii")

Vrem, nu vrem, trebuie să ne întoarcem la Eminescu, atunci când ne gândim la destinele neamului. Rămâne pentru noi românii modelul. "Limba este măsurariul civilizației unui popor" spunea poetul.

Intr-un număr anterior îmi exprimam dezamăgirea pentru modul în care este folosită limba română de către mulți vorbitori. Necazul este că vorbitorii au ca modele persoane pentru care gramatica este "curată, meșteșug de tâmpenie". Aceste antimodele au umplut mass-media. Crainici, reporteri și mai ales participanții la interviuri țin neapărat să iasă în evidență prin vocabular, prin folosirea excesivă, până la saturatie, a unor neologisme "la modă". Aceasta însă poate duce la un efect invers decât cel dorit, chiar la dezgust. Vorbitorul nu mai este crezut, pentru că el nu vrea să comunice, să transmită ceva, ci să-și etaleze cunoștințele de vocabular.

Să fim bine înțeleși! Neologismele sunt necesare atunci când denumesc o noțiune nouă, o nouă situație, pentru care nu există un corespondent autohton. Limba română este receptivă la neologisme, ele fiind și un factor de relativizare a limbii noastre. Dar apelarea la ele numai "ca să ne aflăm în vorbă" este de prost gust, dovedă a lipsei de respect față de ascultători, a lipsei de idei a vorbitorului. Ideile se comunică simplu, direct, într-un limbaj accesibil, atunci ajung corect la receptor. Dacă "a implementa" s-a dovedit a fi un neologism necesar, folosirea lui excesivă este deranjantă. De un timp, mulți folosesc termenul "a realiza" pentru a "a înțelege", "a-și da seama". Într-o discuție televizată interlocutorul răspunde: "n-am realizat exact ce m-ai întrebat!" Este deja un barbarism. Să exemplele pot continua. Nu mâncăm, ci "servim", nu înțelegem, ci "conștientizăm", nu începem ceva, ci "demarăm", nu a avut loc o întâmplare nefericită, ci un "eveniment", dar "eveniment" conform DLR înseamnă "o întâmplare deosebită", nu neapărat nefericită. Nici o evoluție firească în privința exprimării. Se salută tot cu "să trăiți!", ni se dorește "o zi bună!", pe "americanăște", salut ce unora li se pare mai elegant, când avem atâtea formule de salut în română!

Nici în privința reclamelor situația nu stă altfel. "Rămâne cum am stabilit!" este sfârșitul unui vechi banc, cam deocheat, despre milijeni, iar expresia "așa vrea mușchii mei!" a fost lansată de "Academia Cațavencu" pentru a denumi, în batjocură, o persoană bine ajunsă, dictatorială dar analfabetă, pentru care forță, nu gândirea contează.

Prof. Ilie Cujbă

(continuare din pagina 11)

Pentru cinstirea predecesorilor

duşmanii din afară... Numai astfel veți putea pune zăgaz uneltelor violente ale vrăjmașilor dinăuntru, mai primejdioși decât cei dintâi" ... (Prof.N.R.Colceag "Aniversarea de 30 de ani a liceului Gh. Șincai, pag.16-17, București, Tip.Branisteau 1923). Într-o "Monografie", de mult așteptată de la intelectualii de azi ai Săcelelor, personalitatea prof.N.R.Colceag ar putea fi mai amplu și mai complex prezentată. El a lucrat cu demnitate, pricere profesională și accentuat patriotismul București, dar nu s-a desprins niciodată de ancorele sufletești care legau de Săcele. Argumentul suprem al acestei legături este și clădirea actualului spital din Săcele, cu spațiile verzi din jur și Casa care odinioară î-a aparținut și care în starea cum arăta azi, parcă se roagă să fie salvată de cineva de la degradare. Placa comemorativă, amplasată în acest an, la data de 12 septembrie 1999, pe frontispiciul clădirii spitalului, căreia săcelenii din Satulung îl mai spun și azi "La Colceag", va rămâne un semn pentru eternizarea amintirii Profesorului. Acest gest, venit din partea Asociației "Izvorul", alături de alte evenimente culturale, din ultima vreme, se adună și se structurează treptat într-un val – deocamdată modest – al renașterii vechilor preocupări cultură-artistice, specific odinioară aici, la Săcele. Orașul nostru, prin valorile umane și materiale dăruite țării odinioară, dar și în prezent, poate și merită să strălucească mai puternic pe balta vietii socio-culturale românești.

Prof. Andronic Moldovan

PLACA COMEMORATIVĂ**PROF. N.R.COLCEAG**

Duminică 12 septembrie 1999, în miezul unei zile scăldate de razele soarelui bland de toamnă, a avut loc ceremonia dezvelirii plăcii comemorative cu efigia prof. N.R. Colceag, de pe frontispiciul spitalului din Săcele. Sărbătoarea a fost onorată de prezența dl. Vasile Lață, primarul orașului, d-nei dr. Nițu, Director adjunct la Direcția Sănătate a județului Brașov, dl. ing. Constantin Zavarache. Director general și dl.ing. Claudiu Roșculeț, Președinte Director general la S.C. Electroprecizia S.A., dl.dr. Ștefan Dincă, Director al Spitalului Săcele, medici și asistenți, pacienți din spital și numeroși localnici din Satulung. Cei prezenti au asistat la slujba religioasă, oficiată de preotul Ioan Cornea, de la Biserica Sf. Adormire din apropiere. Au rostit alocuțiuni ing. Claudiu Roșculeț, din partea conducerii Asociației "Izvorul", dr. Ștefan Dincă, directorul Spitalului și Vasile Lață, primarul orașului. Prof. Andronic Moldovan, a făcut o prezentare omagială despre viața și opera caritabilă a prof. N.R. Colceag, cel din care inițiativă și eforturi a fost ridicată, după 1934, actuala clădire a spitalului Săcele.

Detalii despre această ceremonie, vor fi prezentate în numărul viitor al revistei.

Redacția "Plaiuri săcelene"

" LA PAS PRIN LIBRĂRII "

apariții editoriale semnalate de ing. Horia Bârsan

1. "ÎNTÂLNIRE CU BONAPARTE" de Bulat Okudjava, editura Univers, 1999.

În traducerea fără cusur a unuia din cei mai talentați tălmăcitori care trăiesc azi în România, Nicolae Iliescu, pasionații genului pot citi acum "Întâlnire cu Bonaparte", una din capodoperele literaturii ruse contemporane. Romanul lui Bulat Okudjava îndeamnă la meditație asupra sensului istoriei, pornind de la o Miză foarte înaltă, un pariu nedeclarat, dar asumat în deplinătatea maturității unui talent de excepție, cu Lev Tolstoi și capodopera sa "Război și pace".

Campania napoleoniană în Rusia și intrarea trupelor "Corsicanului" în Moscova sunt pretextele istorice ale unei scrieri polifonice, subtil construită din trei jurnale ale căror mărturisiri se întrelapă și se completează, preluându-și personajele și căutând secvențe de frescă ale unei lumi ce se dezvăluie nu descopreinu-și tainele, ci punând întrebări cititorului antrenat de autor să devină voce naratoare, martor și actor. Plasând istoria sub aripile Destinului și Providenței, recompunând parcă din cioburi de vitralii o epocă, "Întâlnire cu Bonaparte" este istoria Rusiei ce se regăsește pe sine într-un altfel de roman istoric, unul care îi face pe cititori să și gândească altfel.

2. "UN COPIL ÎN VECIUL BUCUREȘTI" de Tatiana Slama-Cazacu, editura Du Style, 1999.

O carte izvorâtă dintr-o mare, unică și reciprocă iubire: aceea dintre mamă și fiică. O carte în care fiecare pagină respiră tandrețe, duioșie, umor, sensibilitate, o desăvârșită stăpânire a stilului memorialistic. Întoarcerea în trecut descoperă o lume plină de prospetime, de culoare, o lume poate ușor idiliică, idealizată de ochi naivi de copil. Autoarea evocă un București cucerit de "baluri mascate" și "costumate", de "bătăile cu flori" sau de popularii "Moși" de la Obor, ori de spectacolele de circ. Evocarea unor străzi sau cartiere, azi dispărute, este făcută cu emoția plină de regrete a bucureșteanului îndrăgostit de urbea sa natală: "Piața Mare", "Spitalul Brâncovenesc", "Piața de flori", cartierul Antim cu străduțele lui în pantă. Viața autoarei, însă, n-a însemnat doar un nesfârșit sir de zâmbete și petreceri, ci și suferință, lacrimi, disperare.

3. "CRONICA UNEI MORTI ANUNȚATE" de Gabriel Garcia Marquez, editura RAO, 1999.

Considerat figură emblematică a romanului latino-american, Marquez adoptă acum o întoarcere la stilul simplu, laconic, aproape reportericesc al primelor sale proze, în care configura arhetipul satului columbian. Subiectul este și el de maximă simplitate: conform unui cod al onoarei tradiționale, frații miresei, care se dovedește a nu fi virgină în noaptea nunții, sunt datori să-l ucidă pe acela care le-a necinstit sora. Deci, frații Vicario, cu știință întregului sat, îl vor omorâ pe prietenul lor Santiago, fără să cerceteze dacă este vinovat. Modul cum este urmărită cu încetinitoare pregătirea crimei – nu cu ură, ci ca o necesitate existențială - reacția familiilor și a sătenilor, ultimele ore ale victimei care nu știe ce o așteaptă, tensiunea care se acumulează din derularea unor scene banale, dilatarea unor anumite secvențe și reluarea lor prin opțiuni diferite, fac dintr-un fapt divers un roman impresionant.

4. "VIAȚA CU EFECT ÎNTÂRZIAT" de Virgil Duda, editura Hasefer, 1999.

Cea de a 14-a carte de proză a acestui scriitor de mare finețe analitică, este romanul unei nevroze grave, care îl duce pe eroul narator la un pas de sinucidere.

Scris sub forma confesiunii unui romancier care, nemaiputând suporta ceaușismul, ajuns în faza lui cea mai acută, emigrează la mijlocul anilor '80 în Israel, romanul reconstituie, de la suprafață

(continuare din pagina 13)

" LA PAS PRIN LIBRĂRII "

spre adâncime, cauzele bolii care îi face insuportabilă existența, cu toată iubirea de care e înconjurat de familie. Încercând să-și înțeleagă și să-și domine depresia, naratorul își evocă experiențe traumatizante, din anii '50 și până în prezentul acțiunii, creând din secvențe o viață verosimilă și semnificativă, în care recunoaștem multe din cele trăite de noi toți.

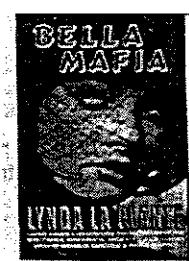
5. "ROUA PLURAL" de Constanța Buzea, editura Vinea, 1999.

Constanța Buzea face parte dintr-o categorie, rară azi, de artiști care refuză să-și exhibe gălăgios persoana în scop de autoreclamă, preferând să lase opera să vorbească. Cele 23 de volume publicate până acum (pe lângă numeroase cărți pentru copii) îi asigură un loc înalt și bine definit în poezia română contemporană. Pentru antologia "Roua plural" ea a selectat din toate volumele poemele ce crede că îi definesc cel mai bine lumea lirică și le-a așezat nu pe criteriu cronologic, ci după regulile unei compozиii muzicale, cu limpezimi eterice și spaime organice, cu vibrații grave.

Nicolae Manolescu scrie în prefața volumului: "Știu puține versuri atât de extraordinare în toată poezia lumii".

6. "ROMANIAN POETS OF THE '80s and '90s" de Andrei Bodiu, Romulus Bucur și Georgeta Moarcăs, editura Meridiana, 1999.

Despre poetii din generațiile '80 și '90 s-a scris în fel și chip. Pentru ca opera acestor poeti să fie cunoscută și pe alte meleaguri, cei trei autori ai antologiei au trecut, cu toate riscurile ce apar, la traducerea în limbile engleză sau franceză a operei a 36 de poeti din aceste două generații. Nume deja cunoscute se alătură celor mai puțin cunoscute. Dintre aceștia amintim: Mihai Ignat, Andrei Bodiu, Alexandru Mușină, Mircea Cărtărescu, Marius Oprea, Letiția Illea.

7. "BELLA MAFIA" de Lynda La Plante, editura Lider, 1999.

Cartea de față a fost considerată ca având aceeași valoare cu faimosul roman "Nașul" de Mario Puzo. Cinci femei, aparent neajutorate, rămân văduve în urma unei acțiuni sângheroase comisă de un clan rival. Acestora le revine misiunea de a-și răzbuna soții și de a readuce în prim-plan gruparea mafiotă Luciano, din care făceau parte. Lynda La Plante s-a născut în Liverpool. Înainte de a dobândi celebritatea ca scriitoare s-a făcut remarcată ca actriță la National Theatre, dar și pe micul ecran. În paralel cu activitatea teatrală s-a dedicat scrisului, impunându-se foarte repede cu scenarii de televiziune "Văduvele". Au urmat cinci romane: "Moștenirea", "Bella Mafia", "Împreună", "Indiferență" și "Sânge rece", care au fost adevărate succese, fiind traduse în peste 21 de limbi.

8. "SUBSTITUIREA" de Danielle Steel, editura Lider, 1999.

Este vorba de un nou roman, scris în binecunoscutul stil al autoarei, care, de altfel, a și propulsat-o pe locul întâi în topurile americane. Cartea se înscrie în colecția "Bestsellerurile ultimului deceniu". Poziția cea mai înaltă în topul alcătuit pe baza preferințelor cititorilor de peste Atlantic, este justificată și de faptul că Danielle Steel este scriitoarea care a fost "vândută" în peste 360 de milioane de exemplare în întreaga lume.

SĂRBĂTORILE ÎMPĂRĂTEȘTI ALE LUNII AUGUST

Luna august, ultima lună a anului bisericesc (care începe la 1 septembrie și se încheie la 31 august), stă sub semnul a două mari sărbători împărătești: Schimbarea la față (6 august) și Adormirea Maicii Domnului (15 august), ambele având profunde semnificații religioase și teologice. Fiecare dintre ele se vrea a fi un final, dar în același timp și un început; fiecare cuprinde o concluzie, dar și un îndemn imperativ spre mărturisirea credinței celei adevărate și spre trăirea unei vieți creștine autentice. Schimbarea la față (Matei 17,1-9; Luca 9,28-36) este una dintre minunile săvârșite de Mântuitorul pentru a-și descoperi, pe de o parte adevărată identitate (că El era Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu adevărat, în același timp), iar pe de altă parte pentru a-i convinge pe Sfinții Apostoli să credă în El în mod absolut, fără nici un fel de îndoială. Credința în divinitatea lui Iisus Hristos este una dintre învățărurile fundamentale ale creștinismului. Nu te poți numi "creștin" dacă nu ești profund convins de dumnezeirea Fiului lui Dumnezeu ! De altfel, în activitatea lor de a răspândi creștinismul "în toată lumea", după porunca Domnului (Matei 28,19-20; Marcu 16,16), Sfinții Apostoli erau preocupați ca, mai întâi, să-L prezinte pe Iisus Hristos ca Dumnezeu adevărat, urmând ca apoi Botezul să fie oferit numai celor care mărturiseau această credință.

Până astăzi, în tradiția Bisericii Ortodoxe, cel care se botează trebuie să rostească mai întâi Crezul (Simbolul credinței), fie direct (cei maturi), fie indirect-prin naști (în cazul pruncilor), Crez care cuprinde, pe lângă învățatura despre Sfânta Treime, și învățatura despre dumnezeirea Fiului: "Unul născut, care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii... Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat... prin care toate s-au făcut... Care S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat din Sfânta Fecioară Maria și S-a făcut Om... ". Deci, Crezul vorbește despre Iisus Hristos, care este Omul-Dumnezeu, Dumnezeu-Omul, Fiul lui Dumnezeu întrupat sau Fiul Omului. Din minunea Schimbării la față reținem glasul lui Dumnezeu-Tatăl, care El însuși a confirmat acest adevăr: "Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru care am binevoit" și a adăugat îndemnul: "Pe Acesta să-L ascultați" (Matei 17,5). Pentru a asculta de cineva, trebuie să recunoști autoritatea, iar în ceea ce privește ascultarea față de Mântuitorul, înseamnă și recunoaște autoritatea divină! Prin urmare, Schimbarea la față scoate în evidență rolul credinței celei adevărate în viața creștină din toate timpurile, dar o credință care nu este lăsată la latitudinea fiecăruia în parte, ci aşa cum a fost propovăduită de Biserică: în forma ei cea mai pură.

Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului reliefiază o altă componentă a vieții creștine, foarte importantă și ea: viața sfântă, bine plăcută lui Dumnezeu, moralitatea autentică; valoarea faptelor bune. Faptul că Maica Domnului s-a bucurat de acest dar din partea Fiului Său: că nu a murit în adevăratul sens al cuvântului, adică trupește și sufletește, ci numai "a adormit", moartea fiind pentru ea

numai mijlocul firesc de a pleca din lumea aceasta, fiind ridicată apoi cu trupul la cer, vine să confirme viața sfântă pe care a dus-o Ea de la naștere și până la plecarea din lumea aceasta.

Fiind rodul rugăciunii celor doi oameni Ioachim și Ana, considerați de contemporanii lor "drepți și cucernici", Sfânta Fecioară și-a dus viața în sfințenie absolută. Petrecându-și copilăria la templul din Ierusalim, își fixează ca ideal al vieții slujirea lui Dumnezeu printr-o viață sfântă. La 14 ani părăsește templul cu gândul de a-și petrece restul vieții în feciorie și curăție și, de aceea, va fi luată în ocrotire de bătrânul Iosif, o rudenie mai îndepărtată a ei. Datorită gradului înalt de sfințenie pe care l-a atins, Sfânta Fecioară este aleasă de Dumnezeu să-L nască pe Mântuitorul lumii. Din momentul acestui lucru, în fața arhanghelului Gavril, prin cuvintele: "Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul Tău" (Luca 1,38), Sfânta Fecioară își va dedica întreaga viață slujirii Fiului lui Dumnezeu. Deși Ea a fost mamă după trup a Domnului, călăuzindu-l pasii în timpul copilăriei Lui, mai târziu a devenit o adevărată "ucenică" a Lui, ascultându-și Fiul și urmându-L întru totul sfaturile și îndemnurile. De aceea, o putem considera pe Maica Domnului ca fiind "primul creștin" în adevăratul sens al cuvântului, care și-a dus viața în concordanță cu învățătura Mântuitorului, arătând astfel întregii lumi că este posibil ca omul să se încadreze, întru totul, în principiile creștinismului. Credința în Dumnezeu, săvârșirea faptei bune, preocuparea permanentă pentru a se feri de păcat și a împlini virtutea, rugăciunea și postul au adus după sine și răsplată divină: Ea nu era vrednică spre a fi dată stricăciunii, ci trupul El, plin de harul Duhului Sfânt, trebuia să moștenească împărăția lui Dumnezeu. Singurele cuvinte cuprinse în Noul Testament și rostită de Maica Domnului, în afara de dialogul cu îngerul de la Buna Vestire, sunt următoarele: "Să faceți ceea ce vă va spune El (adică Mântuitorul n.n.)" (Ioan 2,5), cuvinte rostită la nunta din Cana Galilei. La acest îndemn se rezumă întreaga "predică" a Maicii Domnului. Ea a propovăduit nu cu cuvântul, ci cu fapta, cu exemplul personal, cu propria El viață. Prinț-o astfel de viață, Sfânta Fecioară Maria a devenit "modelul" demn de imitat de fiecare creștin, care și-a propus ca scop final al vieții să mănuirea sufletului și dobândirea împărăției cerurilor.

În felul acesta, cele două sărbători împărătești ale lunii august fixează jaloanele fundamentale ale vieții creștine: credința în Dumnezeu și în dumnezeirea Fiului, dar și preocuparea pentru a duce o viață autentică creștină. Credința se reflectă întotdeauna în și prin fapte, căci "ce folos, frații mei, dacă cineva zice că are credință iar fapte nu are? Oare credința (singură n.n.) poate să-i măntuiască? ... Așa și cu credință: dacă nu are fapte, este moartă în ea însăși" (Iacob 2,14,17).

Preot Ioan Voineag,
Parohul Bisericii "Sfinții Arhangeli" – Săcele

Lacrima ce picură-n țărână

“Lacrima trezește nopțile din noi”
Maria Dorina Pasca

*Lacrima ce picură-n țărână
E un semn al drumului greșit,
Să te-ntorci din drumul acela până
N-o să ai prea mult de ocolit.
Nu poți să-i curmi durerii saltul
Când nu găsești pe cîn să-nvinui,
Privește cât suferă altul
Și cât puteai ca să te chinui.*

*De vrei triumful în iubire
Trebuie să știi că sunt înfrângeri,
Care aduc râs din prăbușire
Și sunt victorii ce-aduc plângeri.*

*Iar dacă totuși îți surâde
Cercetător măsoară-ți saltul,
Dar înainte de a râde
Privește cât suferă altul.*

Prof. Corneliu Cîrstea

Fie-ți dorul numai cântec

Fie-ți dorul numai cântec
în gândul meu de iubire

fie-ți trezirea lină nimb de pini
în somnul meu de pleoape
când luminat de splendoarea ta
rup lanțul umbrei din noroiul
neființei gură mută

fie-ți adevărul pruncul meu
trecut prin poarta vieții
prin tine
într-o sfântă-mbrătișare
cu cerul viselor din fluturi.

(Din volumul “A fi iubire”)

Prof. Corneliu Cîrstea

Cu coamele vocalelor în oase

*Șuieră vântul pe sub coaja pâinii
se leagănă tare spicale-n miez
cu duhul porumbeilor înalt un imn
s-ajungă tocmai până la Voronet
... cu coamele vocalelor în oase
iernat să-mi fie iarna din bandaje
dar seve noi cu pâlnii de cupole
vor susura-n ghiocul nașterii-iubire*

*măcar de-ar fi rugina pulbere de aur
să urce-n flori astrale de luceferi
și acele roade prăvălite-n hăuri
cuvintele să-mbrace în mirese.*

Prof. Corneliu Cîrstea

Eclipsa I

Îmi gonesc turtureaua moartă
din copilărie
când soarele orbește vara,
când vocala I
îmi transformă mâna în grăi
sentimental,
când memoria mea se-mpute de rime,
când Noua Evanghelie abundă
de îndoielile noastre,
multe-puține,
când faptul că exist
mă face să merg încotro mi-e voia:
undeva în vuietul meditației mele,
acolo unde exorcizez bolovani
care-au ucis căărătorii de orizonturi
umane cu obeliscuri înfipte
în vedenii de lumină.

Doamne,
Cum se scurge clepsidra nisipului
Din noi! Eu aş putea vorbi de peticul
Meu de vise încă câteva secole...

Cerule!

Iubirea din noi e pretutindeni
și, totuși, nu înțelegem ce-am fost înainte
de a fi început,
strivim cuvintele de oglinda nopților
și ne-nfiorăm că timpul fuge al naibii de tare,
că poetii-să știți-trăiesc
în disperare...

Vă rog, cine mai are dragoste de poezie
să n-o lase-n drum s-o fure neștiutoarele
cercuri de vină. Ierta-vom eclipsele,
sătui de lumină.

Prof. Corneliu Cîrstea

Însemnări de la o reușită:

“SÄNTILIA '99”

După un “respiro” accidental, sărbătoarea anuală a săcelenilor, tradiționala Säntilie sau Târgul feciorilor, cum o mai știm unii, a avut loc anul acesta în 31 iulie și 1 august, cu un program distractiv aproape identic în zilele de sămbătă și duminică cu începere de la ora 10 în Poiana Angelescu. Ce-i drept, unii cunoscători în materie au sesizat și o ușoară întârziere de la data Sfântului Prooroc Ilie Tesviteanu (20 iulie), aceasta datorită faptului că factorii de decizie s-au gândit să nu “bifeze” o acțiune făcută în pripă, ci să așeze temei unui obicei la care ține obștea săceleană, act de nobilă tradiție locală și liant al tuturor acelora legați de spiritualitatea bogată a vietii mocanilor sătulungeni și turcheșeni. Să recunoaștem cinstit că organizatorii serbării din acest an, Primăria și comisia de cultură a Consiliului local, s-au străduit să ofere, tuturor participanților, clipe de destindere dar și oglinda unei comunități harnice și ambicioase care-și vrea afirmarea printr-un pronunțat suflu demn de luat în seamă și o dinamică a dezvoltării social-edilitare râvnită de mulți din afara localității noastre. Nota maximă au obținut-o, în final, atât organizatorii cât și participanții, în mare parte legați organic de S.C. “Electroprecizia”, unitate de bază în peisajul economic în curs de diversificare al viitorului municipiu. Si de data aceasta, s-a observat că firma “Electroprecizia” conduce dețașat respirația localității, definindu-i emblema contemporană. În corpore, Primăria s-a aflat la fața locului. Peste tot se simțea autoritatea de invidiat și mâna de gospodar a primarului Vasile Lață.

Mai puțini au fost zăriți domnii consilieri, probabil scuzați de ocupările în erent zilelor de concediu. Primăria a amenajat căile de acces spre Poiană reușind chiar să înceapă betonarea unei porțiuni. De asemenea, s-au oferit condiții normale de desfacere tuturor comercianților. S-a amenajat scena și s-a asigurat iluminatul Poienii. Cu toate că n-a fost prea cald, lumea s-a răcorit cu bere pe pofta inimii, și vigoarea bugetului: Aurora, Ciucăș, Bergenbier, Tuborg, Silva... și la dozator. Mediatizarea prin mass-media destul de palidă. Indubabil, mascota târgului de Säntilie a fost figura robustă și pitorească a baciului Marcel Gonțea, brânean săcelenizat care, în compania soției sale Vilma, a preparat “pe viu” sătiosul bulz la prețul “modic” de numai 10.000 lei porția (bucata). În rest, fripturi “á la Benciu”, grătar din carneă cărată de jos, mici, fructe și alte îmbătoare “ispite” culinare și nu numai care au făcut cu ochiul participanților care, în ciuda

privăriunilor impuse de perioada ce-o traversăm, au știut totuși să-și drămuiască bănuții și să se bucure împreună cu familia de “oarece” lucru la iarbă verde că... “De, odată în an e Säntilia, ce Dumnezeu !”. E drept, azi sărbătoarea de Säntilie a devenit o manifestare, prin excelенă, laică. A mai rămas, pe alocuri, nostalgia fiorului religios și religiozitatea elaborării elegantului port popular de care erau atât de mândri și de însuflareti mocanii săceleni care, în această zi a mijlocului de vară, cînsteau rostul ce ducea la întemeierea de trainice familii românești, care perpetuau nu numai specia umană dar și obiceiul strămoșesc de a clădi și păstra frumosul și decența comportării prin îmbrăcămintele și joc, dar mai cu seamă prin acele dorite întâlniri de suflet între neamuri, prieteni și cunoscuți. Totul dădea substanță și normalitate activității oamenilor locului, gospodarii legați benefic și complex de zodia transhumanței. Acum lumea e în plin proces de modernizare. Se constată atât noutatea cât și diversitatea actului de cultură. Destinderea din respectivul week-end, care n-a fost unul asemănător celorlațe, s-a derulat sub semnul unei desacralizări ce a caracterizat întregul program, de altfel destul de bogat și de variat. În Poiana Angelescu s-a aflat un public normal, fără VIP-uri, public “neselectionat” sub aspectul vârstelor, etniilor sau credințelor, convingerilor politice sau altor așa zise “discriminări”. Acolo, la poalele braziortutelarii toată lumea petreceea la fel. S-a remarcat și de data aceasta prestația de excepție a Ansamblului artistic “ASTRA” al S.C. “Electroprecizia” care se află într-un proces vizibil de întinerire. Sub genericul “Românește, ca la noi” cei circa 50 de componenti ai ansamblului au delectat și antrenat asistența (ceva mai numeroasă duminică) cu dansul păstoresc și montajul muzical-coregrafic “Bună ziua, oameni buni !”. Ne-am pierdut în iureșul suitei de pe Valea Someșului, jocurilor moldovenești și codrenești, călușului oltenesc și ritmurilor soleme din zona Rupea. A fost, după inspirata expresie a unui statonic iubitor al simțirii românești: “O adevărată revârsare de dansuri din mai toate zonele țării, un adevărat mozaic muzical și coregrafic care ne electrizează pur și simplu încărcându-ne bateriile sufletului pentru un timp”. Cuvânt de laudă î se cuvine și fanfarei care a captat atenția celor prezenți cu piese dintr-un repertoriu destul de variat și chiar adecvat momentului (în special, a sunat bine “Ciobănaș, cu trei sute de oi”).

(continuare în pagina 18)

(continuare din pagina 17)

SÄNTILIA '99 "

În flux continuu, lumea trecea în revistă tabloul manifestării. Am observat foarte mulți tineri și copii dornici să participe la întregul spectacol. Noua generație se afirmă viguros, este dornică de distractie și de receptare a unor autentice talente ce-i aparțin. Trupa sportivă de karate a demonstrat virtuțile incontestabile ale unor tineri între 12-26 de ani care au avut o prestație cu largă audiență la publicul cunoscător în materie. Formația "Roza Vânturilor" cu cântecele ei de drumetie a anticipat fericit C.D.-ul care a fost lansat în 6 septembrie a.c. la Librăria "Şt.O.Iosif". Muzica folk a susținut un repertoriu fierbinte ce s-a luat, parcă, la întrecere cu mai vechea peliculă "Cântând în ploaie". Și pentru că veni vorba de în(amicul) nostru meteorologic, nelipsita ploaie amenințătoare, trebuie să spunem verde (în concordanță cu decorul), că năbădăioasa vreme, din cele două zile, n-a reușit să compromită sărbătoarea săcelenilor care, cu mic cu mare, s-au comportat decent și civilizat în Poiana Angelescu. "Era mai fain dacă timpul ținea cu noi - îmi spunea o doamnă între două vârste, - dar și așa ne-am distrat binișor. Duminică pe la prânz ne-a vizitat până și Sfântul Ilie care și-a anunțat prezența prin câteva tunete îndesate!". Publicul săcelean s-a comportat admirabil. Nici un incident notabil, nici măcar o încăierare cât de cât. Cortina a căzut mai devreme în ritmurile molipsitoare ale muzici usoare care "acompaniată" de ploaia de vară dădea un farmec aparte scenei care a găzduit, în final, și un program improvizat cu unele accente comice care au făcut deliciul publicului "mai curajos" care n-a părăsit estrada improvizată de echipa ploii. Un bărbat ușor "agheasmuit", îmbrăcat "la patru ace" a dansat cu patos, cu toate că era ud ciuciulete, în stilul îndrăgitului cântăreț italian T.C.. Un alt contracandidat, cu usoare aere de snobism, își antrona "drăcește" un superb "Pitbull" folosindu-se de ambalajul ce-i prisosise după ce-a băut conținutul lichidului răcoritor. Se vor găsi cu siguranță și cusurgii care să critice una și alta din neîmpliniri. E firesc să fie așa. Amintirea însă stăruie în memorie. Un numitor comun rămâne și asamblează opiniile favorabile ale majorității săcelenilor care se pregătesc în continuare, pe baza experienței și recunoșcutei lor ambiții, ca la Säntilia 2000 să fie o sărbătoare și mai frumoasă dacă vrea Dumnezeu cu vreme senină și cu mai multe parale la teșcherea, o manifestare a bucuriei și speranțelor întregii comunități care să îmbine tradiția cu modernitatea începutului de secol și de nou și promițător mileniul.

Liviu Dărjan

Actualitatea săceleană Primăria orașului Säcele

Vara din acest an a fost o vară adevărată, cu călduri sătopească asfaltul și ploi să ducă pietrele de pe stradă. În această vară în Primăria orașului s-au desfășurat câteva evenimente deosebite și anume:

- Vizita primarului maghiar al orașului înfrățit cu orașul Säcele, Kisuiszalas, prilej de cunoaștere și comparare a modului de a conduce destinele unei urbe, de a vedea cum pun și cum soluționează și alții atât problemele zilnice cât și cele de perspectivă.
- Vizita unei delegații de preoți din Republica Moldova, moment cu prilejul căruia s-a dezvelit și sfințit în orașul nostru un monument nou ce simbolizează latinitatea și anume Lupoica, alăptând cei doi copii dintre care se va alege ctitorul Romei.
- Vizitele mai multor membri marcanți ai partidelor din România și ai celor două camere legislative ale țării care au fost invitați de către filialele locale ale acestor partide și pentru care oficiul de găzădă primitor de Vasile Lață a organizat o întâlnire.
- Întâlniri cu presa locală ale d-lui primar Vasile Lață, atât cea scrisă cât și cea audio vizuală, unde fie i-s au cerut rețete ale "succesului managerial", fie i-au fost "interpretate" afirmațiile, că de... Presa este liberă!

Dar în tot acest răstimp profitând de vremea bună s-a muncit în tot orașul, trotuarele sunt aproape gata pe ambele bulevarde, cele două mari văi care făceau prăpăd în caz de rupere de nori sunt curățate și pregătite să primească în albiile lor debitele celor mai pesimiste programe meteo, clădirea nouă a Serviciului de Finanțe are acoperiș și ferestre, iar în stadiul actual se lucrează într-un ritm alert la finisajele interioare. În anul 1999 din taxele de pășune s-au efectuat lucrări de curățire a pășunilor, în valoare de 35 milioane lei. Lucrarea s-a executat pe pășunea Tăieturica (Câmpul Mare), pe suprafața de 27 hectare, astfel s-a îmbunătățit potențialul productiv al pășunii pentru ciurda Satulung. În privința punerii în posesie și eliberarea titlurilor de proprietate, până la 27 iulie 1999 s-au dat 2133 titluri, ceea ce reprezintă 77% din totalul titlurilor ce trebuie eliberate. În luna august s-au transmis un număr de 35 procese verbale de punere în posesie la OCOT Brașov, în vederea eliberării titlurilor de proprietate, lucrare care continuă și zilnic se întocmesc procese verbale ce se transmit la OCOT Brașov. Referitor la închirierea pășunilor se poate spune că în acest an nu au fost cereri de închiriere pentru întreaga suprafață.

Ing. Marius Flangea

Cu privire la unele lucrări edilitare necesar a fi făcute în Orasul Săcele

Jocul destinului a făcut să mă nasc pe plaiuri Săcelene, în urmă cu 57 de ani, din părinți veniți din Drăgușul Făgărașului, leagăn de urmași ai păstorilor și agricultorilor dacii și din Tibrul Albei, locul unde romani cuceritorii și-au stabilit unul dintre primele așezăminte pe acest pământ dac. După ce am absolvit liceul din Săcele, în prima sa promoție de la înființare, am făcut studii superioare la București, într-un domeniu legat de amenajările edilitare.

Niciodată nu mi-am pierdut dragostea de locurile natale, cu toată activitatea de proiectare, de peste 30 de ani, pe care am desfășurat-o departe de plaiurile Săcelene, în București. Săptămânal revin "acasă în Cernatu" pentru una sau două zile, reîncarcându-mi "bateriile uzate" de viață stresantă a capitalei. Lucrez în calitate de inginer consilier tehnic la Institutul Național din domeniul gospodăririi apelor încă de la absolvirea facultății, sperând să ias la pensie de la același loc de muncă, ca o doavadă a statoniei și seriozității oamenilor născuți, crescuți și educați pe plaiuri săcelene. Ca un iubitor statonic al locurilor natale am încercat să fac tot ceea ce depindea de mine pentru ca Săcele să rămână în istorie prin cât mai multe obiective specifice domeniului meu de activitate. Am susținut intens promovarea investiției de realizare a "Acumulării Săcele pe râul Tărlung" din fonduri guvernamentale, urmărind crearea unei surse, practic inegalabilă, pentru alimentarea cu apă a municipiului Brașov și a zonelor învecinate.

Acest obiectiv va rămâne secole de aici înainte ca o unică soluție pentru rezolvarea cerințelor cantitative esențiale de viață a aglomerării urbane cea mai importantă din zona în care ne-am născut și trăim, respectiv municipiul Brașov. Am proiectat nemijlocit o serie de obiective din cadrul acestei investiții (podurile de la coronamentul barajului, cel de peste canalul de evacuare a apelor mari pentru conducte, pasarella metalică de acces la turnul de priză, și nu în ultimul rând stavilele automate montate la creasta evacuatorului pentru creșterea volumului de apă din lacul de acumulare). Am întocmit studii globale de bilanț al apei brute și reziduale ce intră și ieșe din municipiul Brașov, în corelație evidentă cu folosințele de apă ale orașului Săcele. Am considerat ca oportunitate deosebită

apariția unui anunț în presă privind proiectarea rețelelor de canalizare din zona Turcheș-Cernatu a orașului Săcele. Am insistat pe lângă conducerea Institutului în care lucrez, punând în joc întregul prestigiu profesional de care mă bucur, pentru depunerea unei oferte de proiectare la acest obiectiv. Cunoscând problemele cu care se confruntă responsabilitățile locali ai serviciilor edilitare și având în memorie întregul istoric, de peste 50 de ani de dezvoltare și transformare a rețelelor stradale și edilitare din localitate, am întocmit o ofertă de proiectare în care prezentam rezolvarea concomitentă a problemei canalizării urbane cu cea de evacuare a debitelor pluviale de viitoră. Valoarea de proiectare solicitată de noi în ofertă era în corelare cu complexitatea lucrărilor propuse spre rezolvare. Factori conjuncturali ce au determinat alegerea "celei mai bune oferte" au făcut să fim eliminați din competiție, în favoarea unei oferte mai simpliste din punct de vedere tehnic dar mai ieftine. Doresc însă să-mi exprim un punct de vedere personal privind posibilitățile de rezolvare tehnică a situațiilor, din nefericire frecvent întâlnite, în care strada principală din localitate care este și drumul național 1A (Brașov – Ploiești prin Cheia), este colmatată cu materiale aluvionare transportate la viitoră de apa pâraielor, de văile adiacente orașului Săcele. Când am întocmit, personal, oferta de proiectare pentru obiectivul licitației am atras atenția asupra necesității de disociere a problematicii tranzitării debitelor apelor menajere rezultante din locuințe, cu evacuarea debitelor de viitoră ale ploilor torrentiale, exceptionale situate și calculate în limita valorilor de asigurare standarizată, pentru localitate cu o populație de până la 50.000 de locuitori, aşa cum este în orașul Săcele. De-a lungul anilor aici s-au făcut o serie de amenajări rutiere la trama stradală a localității care nu au ținut seamă și de necesitatea de corelare a acestor lucrări cu cele care asigură căile de evacuare a debitelor de viitoră spre avalul orașului. Acest fapt a condus la înregistrarea unei situații nefericite, care se întâlnește în prezent, când la orice ploaie de intensitate ceva mai mare, secțiunile albiilor, în prezent parțial acoperite, sunt depășite de debitele formate, apa inundând practic zone

(continuare în pagina 20)

(continuare din pagina 19)

Cu privire la unele lucrări edilitare necesar a fi făcute în Orașul Säcele

înregi din localitate, târând odată cu ea și materiale aluvionare care sunt depuse pe carosabil și în curțile oamenilor, producând numeroase pericole potențiale pentru circulația auto și pentru celelalte activități umane, ducând chiar la pierderi de vieți omenești. Era într-un fel de așteptat ca măsura luată de sacrificare, chiar și parțială a albiilor existente amenajate tradițional prin pavare cu bolovani de râu și prin lucrări de combatere a surgerilor torrentiale, în favoarea amenajării tramei stradale necesară și ea, să ducă la acest rezultat necorespunzător. Prin modul în care este amplasată localitatea la poalele zonelor de păsune, numai parțial împădurite, cu pante naturale mari, evacuarea apelor pluviale scurse de pe versanți cu caracter torrential, trebuia să fie o preocupare preferențială a gospodarilor orașului față de alte lucrări edilitare. Din nefericire situația actuală se prezintă într-o stare total necorespunzătoare, remedierea ei necesitând fonduri mari de investiții pentru reamenajarea lucrărilor hidrotehnice necesare evacuării în condiții de siguranță a debitelor pluviale de viitoră. Lucrările făcute de-a lungul anilor pentru largirea zonelor de circulație auto pe străzi, în special pe bulevardul principal al orașului au produs strangulări pe albiile amenajate ale văilor Cernatului, Morii, Tomoșului, etc., ele făcându-se fără o dimensionare hidraulică corespunzătoare.

În această fază, pe lângă existența unor grătare metalice improvizate, cu barele prea apropiate, după părerea mea, montate la intrarea în zonele unde încep albiile acoperite există și o serie de alte zone subdimensionate din punct de vedere hidraulic care produc deversarea apei pe trama stradală, antrenarea de material târât și depunerea pe partea carosabilă. Grătarele existente au pe lângă rolul lor benefic de oprire a coruprilor plutitoare, și dezavantajul blocării la viitoră și scăderea capacitații de tranzitare a apelor mari spre aval pe albia amenajată. Soluția tehnică optimă pentru eliminarea pericolelor potențiale date de surgerile torrentiale este una complexă care să aibă în vedere refacerea lucrărilor tradiționale care au fost executate în trecut în bazinile hidrografice amonte ale fiecărei văi (împăduriri, amenajări de căderi, trepte de colmatare, lucrări de atenuare a surgerii torrentiale), precum și executarea unor albi subterane de mare capacitate hidraulică care să fie capabile să tranziteze undele de viitoră corect

evaluate. Pe zona albiilor subterane trebuie prevăzute posibilități de colectare și evacuare a materialului târât de viitoră, fie cu mijloace manuale, fie mecanice. Este păcat ca un oraș ca Säcele, cu o istorie milenară și evidente valențe turistice, neegalat decât de stațiuni montane renomate ca Predeal, Bușteni, Sinaia să fie marcat periodic de pericolul inundațiilor locale și de colmatarea străzilor cu materiale aluvionare târâte – noroi și pietre.

După părerea mea rezolvarea problemei va fi posibilă numai atunci când se va înțelege corect că prin realizarea rețelelor de canalizare menajeră nu se va reglementa și problema surgerilor de pe versanți. Este necesar ca viitoarele lucrări cu specific hidrotehnic ce urmează a fi relizate cu fonduri publice să fie încredințate, în conformitate cu prevederile legale, unor colective de specialiști cu experiență și tradiție în domeniu care să constituie o garanție pentru trăinicie, durabilitate și siguranță în exploatarea lucrărilor ce se vor concepe și executa ca atare. Improvizatiile și diletantismul în domeniul amenajărilor hidrotehnice se plătesc înzecit cu pagube materiale imense și pierderi de vieți omenești. Este păcat ca o aşezare urbană atât de frumoasă și de binecuvântată de Dumnezeu prin modul său de amplasare și prin locuitori săi să nu aibă parte și de o gospodărire pe măsură din punctul de vedere al amenajării cursurilor de apă.

Regret încă o dată faptul că mentalitatea "omului sărac" manifestată de comisia de licitație a făcut ca adjudecarea lucrărilor de proiectare a rețelei de canalizare din zona Turcheș-Cernatu să nu fie încredințată unei unități puternice, cu tradiție și experiență în domeniu de peste 40 de ani. Încadrarea corectă a problematicii canalizării în ansamblul măsurilor pentru evacuarea surgerilor de pe versanți ar fi creat condiții pentru o amenajare hidrotehnică complexă care să rezolve total problemele urbanistice ale orașului Säcele. Nu aș fi făcut această intervenție dacă duminică 11 iulie 1999 nu participam la inaugurarea monumentului simbol al latinității poporului român din fața bisericii din Cernatu, când am apreciat dorința și acțiunile de bună gospodărire a localității din partea edililor orașului, cu toată perioada nefastă din punct de vedere finanțiar pe care o traversează țara.

Ing. Alexandru Remus Damian
București

OPINII • OPINII

SINGURUL NAȚIONALISM LEGITIM!

Economia românească suferă în prezent de pe urma investițiilor în anii '80, dar mai ales de pe urma unei catastrofale relații cu piața producătorilor. În cea mai mare parte a lor, înainte de 1990, producătorii români ori se bucurau de monopol, ori erau obligați să exporte cu orice preț. Dar ei n-aveau o relație naturală cu cei care cumpărău. În cazul pieței interne, consumatorii nu puteau alege, din cauza absenței unei oferte multiple, fapt care întreținea un sentiment de frustare, care după 1990 s-a tradus într-un import masiv de produse străine. În această situație, nu este de mirare că, în domenii în care industria românească altădată exporta masiv, posedă deci capacitatea de producție, astăzi piața a fost ocupată de mărfuri de proveniență străină, de obicei de o calitate mult mai slabă, dar care au prețuri mai mici. În timp ce se bat cu pumnii în piept ca și cum ar detine monopolul patriotismului, votează pe cei care le vorbesc de un trecut glorios, deplâng "dezindustrializarea" României, cer măsuri protecționiste, "românii verzi" cumpără mărfuri turcești sau asiatici, dacă n-au bani de altele italiene sau americane. Si aceasta, pentru că totuși bine că lozincile nu țin de foame și nu fac o economie. Protecționismul îl afectează în primul rând pe cumpărător, pentru că îl limitează acestuia abuziv dreptul de a alege și face ca prețurile să crească, dar, pe termen lung, și pe producător pentru că îl viază acestuia relația cu piața.

Aceasta nu înseamnă că un comportament de tip "naționalist" n-are logica sa. Există produse care sunt comparabile la preț și calitate. În acest caz, a le prefera pe cele autohtone este un gest patriotic. Întotdeauna avem mai multe informații despre un producător apropiat decât despre unul de origine străină, dacă acesta nu este o mare firmă. Prin urmare, putem avea mai multă încredere în calitatea acestui produs. Apoi, fiecare produs indigen cumpărat poate salva un loc de muncă, uneori chiar locul nostru de muncă. La rândul său, acel salariat căruia îl salvăm locul de muncă, va cumpăra mărfurile pe care le producem noi însine. Trebuie să-i oferim producătorului intern speranța că nu respingem mărfurile sale numai pentru că sunt "MADE IN ROMANIA".

Acesta este singurul naționalism legitim și eficace în care românii ar merita să credă.

Ing. Horia Bârsan

EDUCATIA ALTFEL

"Greșești întotdeauna când încerci să schimbi ordinea lucrurilor și vrei să-l faci să bea pe cel căruia nu-l e sete".
C.Freinet

În contextul Reformei învățământului românesc, Fundația Interculturală Model Freinet cu sediul în Săcele, str. George Moroianu nr. 76, a organizat în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Brașov, Casa Corpului Didactic Brașov, Casa Corpului Didactic Timiș și Asociația Română pentru o Școală Modernă Timișoara un stagiu de formare în alternativă pedagogică Freinet, în perioada 31.05.-04.06.1999.

Cursurile, organizate pe 12 ateliere, au fost găzduite de Liceul de Construcții și Clubul Elevilor din localitate, principalul artizan al acestui proiect fiind ARSM Timișoara, o asociație profesională, neguvernamentală care urmărește promovarea și amplificarea în mod creator a pedagogiei Freinet în cadrul procesului educativ, dezvoltarea conlucrării între cadrele didactice membre ale asociației și cadrele didactice interesate efectiv de înnoirea și modernizarea învățământului românesc.

Având în vedere că transformarea profundă a ființei umane se poate realiza numai din interior spre exterior prin participarea ei directă și voluntară, o atenție deosebită trebuie acordată copiilor. Unul din principiile de bază ale acestei pedagogii îl constituie trecerea de la poziția centrală a dascălului și de la un anumit tip de disciplină, la poziția centrală a copilului, a experienței și nevoilor sale, restituind, astfel, procesului educativ naturalețea și libertatea optională, menite să dezvolte personalitatea tinerelor noastre viăstare.

Pregătirea și dăruirea exemplară a formatorilor timișoreni au făcut ca acest stagiu la Săcele să constituie, fără îndoială, un succes. De altfel, cele peste 70 de cadre didactice participante, provenite din județele Brașov, Timiș, Mureș și Tulcea au înțeles realmente necesitatea unei deschideri spre un învățământ modern (nondirectiv), și cât mai, flexibil, întrucât în cele din urmă - educația nu este altceva decât rezolvarea diferitelor situații ce se ivesc permanent în viața fiecăruia dintre noi.

"Important nu este a ști, nici măcar a descoperi; important este a cerceta".
C.Freinet

Prof. Corneliu Cîrstea

Între posibil și real

"Lucrarea aceasta nu este decât o abstracție"
(Dengsan)

Derulând viața mea interioară, am o senzație de nouitate. Dacă reflectez înainte de a acționa, momentele de chibzuire mi se înregistreză, în conștiință. Realitatea înglobează ființele vii și conștiente. Viul este conștient în principiu; în momentul în care conștiința adoarme, viul devine inconștient. Înțeleptii antichității și-au imaginat un suflet al lumii care asigură continuitatea de existență a unui univers material care ne încorajoară.

Timpul înseamnă ezitare.

Inteligенța umană nativă are tendința clară de a apuca orice lucru de la capătul opus. Alături de inteligență (gândire, spirit), există percepția imediată de către fiecare persoană responsabilă a propriei activități și a condițiilor în care aceasta se desfășoară. Noi suntem creatorii intențiilor și demisurgii deciziilor, arhitectii gândurilor și, în fine, creatori pasivi și (semi)docți.

Simpli meșteșugari ai vieții noastre, putem deveni artiști. Suntem noi însine, și nu mai mult decât atât, suntem conștienți de limitele noastre, dar tindem spre irealizabil în totdeauna. Câteodată, într-o stare de geniu, de extaz frenetic, depăşim granița Realului și intrăm în stera Posibilului, Imaginabilului. Ne trezim buimaci și străini de noi. Ne vine să ne dăm cu capul de pereți când conștientizăm că totul a fost doar un vis și noi nu suntem mai mult decât niște încarcerăți în propriile noastre limite, niște sclavi ai finitului care ne domină.

Possiblele pentru noi este virtual și realul este rutină.

Marile probleme filozofice se rezolvă de la sine "dacă" li se corectează enunțul. Privind mai atent termenii formulei trebuie să spărte cuvintele iluzorii. Transcendent și imanent... Minte fugară și cronos peren... 'Ousia' antropică se îngrozește văzând nimiricnicia ei, dar acest sentiment de disperare dispare când intervene dragostea febrilă a Divinității.

Prin întruparea Logosului dumnezeiesc VIRTUALUL DEVINE REAL. Acum omul se înalță și devine înger.

Ceea ce acum e virtual posibil va fi real Dincolo.

Bogdan Bâlis

Despre ceea ce "VREM"

Apariția "Revistei" noastre (nr.20/trim. II-1999) într-o haină atât de potrivită și de atrăgătoare, mă îndeamnă să cred că actualii ctitori ai Asociației Izvorul și ai publicației, intenționează să orienteze mai accentuat preocupările acestora pe albia lor autentic tradițională.

Ideea este confirmată și de "Crezul" atât de impunător exprimat pe prima copertă a Revistei, printr-un cantic:

VREM

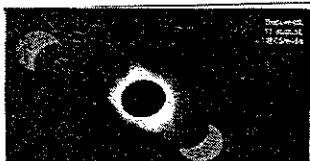
... "Să răscolim trecutul"..., "Să înfățișăm prezentul"..., "Să despiciăm drum nou prin vremuri Săcelelor"... și "Să contribuim la ridicarea acestor plaiuri"...

Săcelenii, cei care trăiesc aici în Săcele, ori aiurea se vor bucura, poate și entuziasma, la ecoul vizual promovat de asemenea aspirații amintite cu fiecare număr de revistă. Mulțumirile lor și ale noastre vor fi însă, doar atunci când dorințele, antrenate de voință declarată, vor deveni fapte. Cuvine-se deci ca aspirațiile, dorințele, intențiile ori proiectele să fie dovedite prin evaluarea permanentă a faptelor. Altfel, dangătul de clopot al chemărilor spre ceea ce vrem se risipește, se pierde. Predecesorii, cei care au pus temeliile și au înălțat prin fapte fama Asociației Izvorul au fost **uniți și conduși** de idealuri prelucrate în retoricele revistei "Plaiuri Săcelene". În 1930, ROSTUL (asociației) exprimat de conținutul revistei "Viața Săceleană" era acela "de a cerceta trecutul, a trezi obiceiurile și a transmite specificul săcelenesc...". În 1934, prin apariția noului val de idei, în jurul revistei "Plaiuri Săcelene", Asociația Izvorul a supraviețuit ca simbol al idealurilor inițiale, dar și-a redimensionat aspirațiile, propunând-și în plus să "redea prezentul și să prevadă viitorul, care nu ne prea surâde" (Plaiuri Săcelene, an I nr.1, pag.2). deci, atunci cei de la Asociație, conștienți de greutățile socio-economice ale anilor 1930-40 din țară și locale, tinerii entuziaști de la Izvorul și-au propus obiective îndrăznețe, pe multe dintre acestea înfăptuindu-le.

Noi, cei de azi, le-am îmbrățișat crezul, am apreciat și am aderat cu admirație la demersurile lor. Prin idealuri, ne considerăm urmării lor de drept. Si noi "VREM" să contribuim la creșterea prestigiului Săcelelor prin activități specifice, potrivite cu actualitatea, pentru un viitor mai prosper al celor din Săcele. Dar, dacă nu ne ancorăm preocupările mai accentuate în prezent și evităm proiectările de viitor, ne vom trezi plutind în anacronic, fără aderență la cei pe care intenționăm să-i antrenăm în mișcare. Stimulat de noua formă a Revistei, de sinteza admirabilă a obiectivelor exprimate prin ceea ce VREM, sugerez ca forul executiv al Asociației să analizeze periodic cu temeinicie, convergența dintre aspirații și fapte.

Prof. Andronic Moldovan

Scurt istoric al eclipselor solare din România

La data de 11 august 1999, românii au trăit un eveniment astronomic deosebit de incitant și anume: ultima eclipsă totală de soare a acestui mileniu.

Spectacolul cosmic așteptat cu interes a fost însoțit de instalarea întunericului în plină zi și de scăderea cu câteva grade a temperaturii ambientale, fenomenul constituind prin excelență o posibilitate de excepție pentru studierea coroanei solare și a relației Soare-Pământ. Cronicile și documentele istorice înregistrează multe eclipse solare pe teritoriul țării noastre. Aproximativ 100 de înscrисuri, acoperind o perioadă de 500 de ani, între 1 ianuarie 1386 și 6 martie 1867, amintesc și descriu eclipsele respective. Astfel, au fost alese înscrисuri care descriu în termeni estetici fenomenul eclipsei din 6 martie 1867, în timp ce alele se opresc la o descriere precisă a momentului respectiv (5 septembrie 1793, 19 noiembrie 1816). Există multe cronici și documente care dau detalii bogate despre evoluția fenomenului de eclipsă parțială (25 iulie 1748, 11 februarie 1804), alele precizează apariția stelelor pe cer în timpul fazei de totalitate (17 iunie 1433, 12 august 1654, 25 iulie 1748), unele pomenesc despre afecțiunile vederii suferite de spectatorii imprudenți (22 iunie 1656) în timp ce alte asemenea înscrisuri narează despre unele reacții ale spectatorilor: frică, panică colectivă (23 septembrie 1659).

Alte înregistrări leagă aceste evenimente cosmice de apariția calamităților naturale cum ar fi: cutremure, epidemii, invazii ale lăcustelor, inundații sau de evenimente sociale (război, schimbări ale regatelor). Eclipsele solare din 16 martie 1485, 12 august 1654, 12 mai 1706, 28 iulie 1851 constituie asemenea exemple. De asemenea, există documente care atestă interesul oamenilor de știință îndreptat spre aceste evenimente astronomice. Astfel, cele trei eclipse din anul 1628 (6 ianuarie, 1 iulie, 24 decembrie), toate invizibile de pe teritoriul țării noastre, au fost consemnate de un om de știință român al sec. al-XVII-lea, Stefan Bachner, pe paginile unui calendar din acel an. În totalitatea lor, toate aceste documente sunt o dovdă vie că fenomenele cerești au beneficiat de-a lungul istoriei de un interes constant din partea românilor.

Prof. Cornelius Cîrstea

Din evenimentele anului; ECLIPSA

11 august a fost ziua cea mai așteptată a acestei veri. Eclipsa totală de soare a stârnit interesul și curiozitatea tuturor. Știam că locul de unde va putea fi urmărită cel mai bine, este Râmnicu-Vâlcea și localitățile din împrejurimi.

La Olănești, ziua de 11 august a debutat cu cer parțial noros. În jurul orei 11, o ploaie cu picături mari, a fost urmată de limpezirea cerului. S-au ridicat rândunelele, cântau păsările, pădurea era scăldată de razele soarelui. Seninul cerului era dovada că fenomenul va putea fi observat cu ușurință. La începutul eclipsei, zeci de priviri s-au ridicat spre cer. O umbră abia perceptibilă a răpit ceva din discul soarelui. Treptat – treptat, discul s-a micșorat, lumina zilei a început să scadă. Rândunelele s-au rărit, cântecul păsărilor a fost tot mai stins, până când a încetat și s-a așternut o liniște profundă. În momentul maxim, pădurea părea adormită, semiîntunericul contura umbrelor. Prin curțile localnicilor, găinile s-au retras lângă ușa cotețelor.

Momentul maxim al eclipsei a dat senzația că se trăiește o clipă unică. Se făceau fotografii sau se înregistra cu camera de luat vederi, fenomenul. Secundele s-au scurs repede și soarele a început să-și contureze "inelul de diamant". La Drăgășani, cocoșii au vestit o nouă zi, când lumina soarelui a început să reia în stăpânire locul. A început să adie vântul, s-au ivit în zbor rândunelele, cântecul păsărilor a reluat în stăpânire pădurea. Lumea urmărea ieșirea din eclipsă, fenomen la fel de interesant ca și eclipsa. La următoarea eclipsă totală de soare, vizibilă pe teritoriul țării noastre, mărturii despre cea din 11 august, vor fi doar documentele scrise.

Concluzia pe care am putea să o formulăm după ce am urmărit eclipsa este aceea că ne-a oferit prilejul să fim martori la un fenomen deosebit. Momentul maxim a dat senzația că am trăit un început de lume. Poate, că așa a ieșit din negura vremii, pământul pe care îl populăm noi astăzi, iar lumina și cântecul care s-au revărsat peste el, a fost viață.

Prof. Elena Bulat

MENINGITELE

Meningitele sunt afecțiuni plurietiologice caracterizate prin afectarea inflamatorie de cauză infecțioasă a seroaselor meninge cu semne și simptome de boală generală acută, cu evoluție variabilă, de la vindecare spontană la evoluție letală. Ele constituie cele mai frecvente și mai importante infecții ale sistemului nervos central care, prin riscul de evoluție letală sau de vindecare cu sechete importante, obligă la un diagnostic și tratament de mare urgență în cele mai multe cazuri.

ANATOMIE. Pe toată întinderea de la encefal până la coada de cal, țesutul nervos este protejat, pe lângă continatorul scheletic (calota craniană și coloana vertebrală), de cele trei seroase meninge, structuri membranoase diferențiate să cuprindă un spațiu virtual ce găzduiește lichidul cefalo-rahidian. Cele trei meninge se îmbracă una pe alta ca foilele de ceapă și sunt aşezate dinspre exterior spre substanța nervoasă astfel: dura mater, arahnoida și pia mater.

ETIOLOGIE. Agentii infectioși întâlniți în meningitele omului sunt extrem de diversi, dar cu o incidență egală:

- cele mai multe cazuri sunt produse de virusuri, între care, pe primul loc, se situează enterovirusurile;
- meningitele bacteriene sunt pe locul doi ca frecvență;
- o mare parte dintre agentii infectioși se întâlnesc aproape în exclusivitate la persoane cu mare deficit de apărare (fungi, protozoare, etc.).

EPIDEMIOLOGIE. Meningitele există în toată lumea. În principal, se constată diferențe notabile între țările sărace, în curs de dezvoltare și țările bogate. Vârsta pacienților, prin modificările sistemului de apărare, explică unele diferențe etiologice între meningitele sugarilor, ale copilului mare, adulților și cele ale bătrânilor. Condițiile climaterice pot influența răspândirea și transmiterea unor agenti infectioși. Astfel, în sezonul cald circulațiile enterovirusurilor și leptospirelor, în timp ce în sezonul rece predomină mixovirusurile, pneumococii, meningococii, etc. Sursa de infecție este umană pentru majoritatea cazurilor, cel mai adesea este vorba despre bolnavi și mai rar despre purtători sănătoși. Calea de transmitere diferă cu etiologia putând fi aerogenă (virusuri, meningococi, pneumococi), digestivă (enterovirusuri), cutanată (leptospire, antrax, herpes, HIV) sau parenterală (HIV). Receptivitatea este dependență de etiologie. Majoritatea meningitelor nu lasă imunitate prin

absența anticorpilor în lichidul cefalo-rahidian, ceea ce permite reinfecții și recăderi.

TABLOU CLINIC. Expresia clinică a meningitelor întrunește în grade diferite mai multe sindroame:

1. sindromul infectios-inflamator;
2. sindromul de hipertensiune intracraniană;
3. sindromul de iritație meningeală propriu-zisă;
4. sindromul encefalitic;
5. manifestări specifice infecției din restul organismului.

1. Sindromul infectios-inflamator este definitoriu bolii și constă în principal din febră cu sau fără frisoane, indispoziție, stare de rău, inapetență, etc.

2. Sindromul de hipertensiune intracraniană se exprimă prin céfalee intensă și persistentă, grețuri și vomisme repetate (fără a fi precedate de greață), bradicardie relativă, fotofobie.

3. Sindromul de iritație meningeală se evidențiază cu ajutorul câtorva manevre dintre care cele mai importante sunt:

- rugat să stea în sezut, bolnavul va adopta poziția sprijinit în palme cu genunchi flectați, având trei puncte de sprijin (poziția trepiedului);
- redoarea cefei constă în limitarea mișcării de flexie pasivă a cefei, această manevră fiind dureroasă la bolnav..

4. Sindromul encefalitic este prezent de obicei în meningitele bacteriene cu lichid cefalo-rahidian purulent și niciodată în meningitele virale și constă din:dezorientare temporo-spatială, agitație psihomotorie, lentoare în vorbire, perturbări ale motricității pe diferite segmente corporale, uneori convulsi.

5. Celelalte manifestări clinice pot avea o mare valoare orientativă în diagnosticul etiologic:

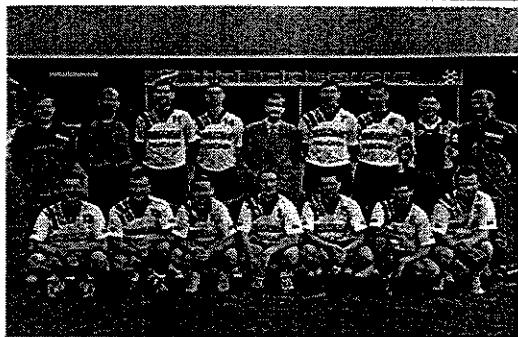
- semne ale porții de intrare a agentului patogen: infecția de căi respiratorii (pneumonii, TBC), otite acute sau cronice supurate, etc.
- semne din partea altor organe din vecinătate (septicemie).

TRATAMENTUL cuprinde următoarele măsuri:

- igieno-dietetice: izolare, repaus la pat, evitarea expunerii la risc de suprainfecții sau complicații, dieta adaptată toleranței digestive;
- simptomatice: antialgice, sedative, antiemetice, antitermice, etc.;
- patogenice specifice în funcție de agentul etiologic, după precizarea cât mai rapidă a diagnosticului.

Dr. Mirela Roșuleț

Handbaliștii Săceleni în Olanda

Echipa de handbal Precizia a participat, pentru a doua oară consecutiv la turneul desfășurat în localitatea VLAARDIGEN, oraș situat la 5 km de ROTTERDAM. La turneu au mai participat patru echipe olandeze, iar meciurile au avut loc timp de două zile, după sistemul fiecare cu fiecare. În cele două zile ale turneului, handbaliștii săceleni au avut cinci meciuri jucând două, respectiv trei meciuri pe zi. Deși turneul a fost unul obosit datorită drumului lung, plin de probleme legate de mijlocul de transport, precum și a programului încărcat al turneului, echipa săceleană a avut o prestație foarte bună ocupând locul 2 după o finală disputată cu echipa PELEGRI-M-SWIFT din prima ligă a Olandei în fața căreia a pierdut la 2 goluri diferență (20 – 22).

Felicitări pentru prestația bună a elevilor profesorului Ion Vlădescu.

FOTBAL PRECIZIA, ECHIPA DE SUFLET A SĂCELENIILOR!

Repartizată în seria I-a Diviziei B, echipa de fotbal Precizia Săcelenă a început ediția de campionat 1999-2000 având o nouă conducere tehnică, formată din Vasile Gherghe (antrenor principal) și Nicolae Ursuț (antrenor secund). Echipa se află la cea de-a patra prezență consecutivă în eșalonul secund al fotbalului românesc, și speră să aibă o prestație bună în ciuda faptului că în vara aceasta au plecat de la echipă o serie de jucători, unii dintre ei fiind titulari de bază în anii trecuți. Au plecat: Robert Dani

și Florin Nistoroschi (ambii la Sagesse Beirut), Sergiu Brujan (Forestă Suceava), Ambrus și Soaș (F.C. Sf.Gheorghe), Costruț (Rapid Energia Brașov), Angheluță și Bokor (fără echipă). În urma campaniei de transferuri, locul acestora a fost luat de: Marin Chiriac și Tihamer Torok (ambii de la Nitramonia Făgăraș), Cristian Boltă (Dacia Unirea Brăila), Radu Iliescu (Tractorul), Marius Kaltenbek (Petrolul Videle) și Eduard Gheorghe.

Lotul complet al echipei în această ediție de campionat este format din: Eduard Ciubotaru, Marius Kaltenbek, Arpad Csiki – portari, Laurențiu Isidor, Nicolae Ursu, Adrian Drăgănoiu, Florin Bilivolschi, Răzvan Cosma, Adrian Popescu, Constantin Vlad – fundași, Mihai Preda, Daniel Bona, Adrian Lăcustă, Marian Todoran, Cristian Boltă, Marian Chiric, Eduard Gheorghe, Marius Benciu – mijlocași, Marian Chirilă, Tihamen Torok și Radu Iliescu – atacanți. Lotul are în componență mulți jucători tineri, antrenorul Vasile Gherghe introducându-i în teren încă de la începutul campionatului.

Din păcate, problemele legate de lot n-au lipsit și s-au întins pe parcursul primelor patru etape, la fiecare meci existând câte 2-3 jucători accidentați la care s-au mai adăugat și suspendările lui Ursuț, după meciul cu Diplomatic Focșani și a lui Bilivolschi după meciul cu Juventus București. Aceasta fiind situația, săcelenii au suferit două înfrângeri consecutive (1 – 2 cu Metrom Brașov în deplasare și 0 – 2 cu Diplomatic Focșani, acasă), dar și-au revenit în etapele a II-a și a IV-a, reușind să obțină 4 puncte (egal cu Juventus București în deplasare, și victorie cu 3 – 0 în fața Gloriei Buzău).

Programul competițional al echipei în această toamnă este următorul:

11 sept.	Callatis Mangalia – Precizia
23 oct.	Cimentul Fieni – Precizia
18 sept.	Precizia - Politehnica Iași
27 oct.	Precizia – Sportul Studențesc
25 sept.	Forestă Fălticeni – Precizia
30 oct.	Poiana Câmpina – Precizia
2 oct.	Precizia – Tractorul Brașov
6 nov.	Midia Năvodari – Precizia
9 oct.	Petrolul Moinești – Precizia
13 nov.	Precizia – Laminorul Roman
16 oct.	Precizia – Chindia Târgoviște

Rugby-ul săceleean la început de campionat

Această toamnă este una specială pentru rugby-ul săceleean, întrucât în acest sezon va evolu din nou în primul eșalon al campionatului național. Această vară pentru elevii profesorului Ioan Tătăruianu (antrenor principal) și Radu Pripită (antrenor secund) a fost un anotimp "fierbinte" de intense pregătiri, pentru o prezentă cât mai bună în Divizia A. Datorită Campionatului Mondial de Rugby, debutul campionatului va fi în 23 octombrie, când echipa Precizia va primi vizita echipei CSM Sibiu.

Primul meci într-o competiție oficială va avea loc în 11 septembrie când echipa va evolu în fața propriilor suporterii în cadrul "Cupei României" cu Sibiu.

Terenul de joc se prezintă foarte bine, fiind cotat ca suprafață de joc printre cele mai bune din țară, tribuna își așteaptă suporterii, iar jucătorii, antrenorii, și conducerea tehnică sunt gata pentru a demara competițiile. Probleme însă mai sunt și destul de mari care trebuie rezolvate în timpul cel mai scurt. Echipa necesită un rând de echipament de joc, iar înaintașii au urgent nevoie de ghete. Efortul finanțiar al S.C. Electroprecizia S.A., singurul sponsor al Asociației Sportive Precizia, este foarte mare, având în vedere că în acest an pe lângă echipa de fotbal mai are de susținut și cele două echipe, de rugby și handbal, amândouă promovate în divizii superioare și care vor avea cheltuieli mai mari. Efortul d-lui Dan Boberschi, președintele secției de rugby și Paul Fătu, organizatorul de competiții de a găsi sponsori s-a soldat cu eșec, deși au bătut atât la ușa primăriei cât și la ușile tuturor patronilor din oraș, întrucât orașul Săcele se bucură de "privată" bine așezată din punct de vedere finanțiar. Si cu acest prilej facem un apel către toți iubitorii de sport și mai ales celor cu bani de a sprijini sportul săceleean pentru creșterea bugetului finanțiar al Asociației Sportive Precizia, fără de care secțiile de fotbal, rugby și handbal nu își pot desfășura activitatea.

Programul echipei de rugby în Cupa României este următorul:

11 sept.	Precizia – CSM Sibiu
18 sept.	Precizia – Știința Petroșani
25 sept.	Minerul Lopeni – Precizia
9 oct.	Știința Petroșani – Precizia
16 oct.	Precizia – Minerul Lopeni

Programul echipei de rugby în Divizia A:

23 oct.	Precizia – CSM Sibiu
30 oct.	Precizia – RECEMIN Baia Mare
6 nov.	CFR Constanța – Precizia
13 nov.	CSM Sibiu – Precizia
20 nov.	RECEMIN Baia Mare – Precizia
27 nov.	Precizia – CFR Constanța

Rubrici realizate de:
Dan Beșchea și
Victor Secăreanu jr.

Bill Gates: omul din spatele mitului

Cel mai bogat om din lume nu se prea distrează în ultima vreme din cauza imaginii pe care îl-a construit-o presa. Cu toate acestea, viața sa privată dă semne de prosperitate, lucru de care Bill Gates se îndoia la un moment dat. Lupta lui Gates cu propria-i celebritate l-a determinat să admită că aproape tot ce se scrie și se afirmă despre el s-a transformat într-un mit care îl dezumanizează și îl face incapabil să se identifice cu persoana din descrierile vehiculate în presă. Imaginea denaturată a lui Bill Gates s-a amplificat substantial odată cu ancheta Departamentului de Justiție al Statelor Unite pe marginea încălcării, de către Microsoft, a Actului Antitrust. Cu acea ocazie, un procuror guvernamental a utilizat fragmente din depoziția filmată a lui Gates, marcată de unelegrosolăni, în scopul subminării credibilității Companiei Microsoft. Din acel moment, Gates s-a considerat victimă unui "linșaj" guvernamental. Mai mult, pierderea strălucirii imperiului informatic pe care îl coordonează îl-a părut un eșec personal. Acțiunea guvernamentală l-a transformat pe Bill într-un om preocupat, irascibil, cu atenția deturată de la lucrurile pe care intenționa să le realizeze. Dacă procesul declanșat contra sa și a lui Microsoft i-a adus lui Bill Gates numai necazuri, viața de familie a reprezentat, pentru el, un refugiu. Impresionat de modelul părinților săi, care "comunicau permanent" și se susțineau în momentele grele, Bill a vrut să împrumute "magia" unei relații interumane fără cusur. Lucru care s-a și realizat, dacă el însuși recunoaște că așteptările în privința proprii căsnicii au fost integral îndeplinite. Lucru confirmat de prietenii familiei, care consideră că Bill a devenit fericit în urma căsătoriei cu Melinda French. Copii sunt, însă, cei care l-au schimbat total pe Gates, care exprima în termeni foarte plastici ceea ce semnifică aceștia pentru existența lui: "Înainte să am copii, mă întrebam: Ce e cu acest joc ciudat? Acum, sunt obsedat de el". Obsesie vizibilă dimineață, când Bill poate fi surprins motăind lângă patul ficei sale, Jennifer, după ce, până noaptea târziu, l-a citit povestii. Filantropia, o altă pasiune a lui Bill, l-a adus, pe lângă elogiole meritate, și critici acide. Activitățile din acest domeniu se defăsoară prin două instituții: "Gates Learning Foundation" și "William H. Gates Foundation". Unele din contribuțiiile finanțare ale lui Gates în ramura filantropică au fost taxate drept greșit orientate, precum cele către Universitatea Harvard, care beneficiază constant de donații. Cincii s-au grăbit să afirme că toate demersurile lui Gates în cazul activităților caritabile se fac în scopul găsirii de noi piețe de desfacere pentru software-urile de la Microsoft. În prima jumătate a acestui an, Gates a trasferat mai mult de 8 miliarde de dolari în conturile destinate filantropiei, ceea ce a dus la o cifră globală de 17 miliarde de dolari donați de același Bill Gates în scopuri umanitare. Prietenii lui Bill consideră, însă, că el nu va deveni niciodată un filantrop "full-time" pentru că sufletul său va apartine, ca întotdeauna, tehnologiei. Din acest motiv, provocările din domeniu îl fac să fie atent permanent, mai ales că Microsoft a fost catalogată drept o firmă care nu e în stare să inoveze, lucru pe care îl consideră echivalentul afirmației: "Gates e un dobitoc." În ceea ce privește viața personală, golful, jocul de bridge și lecturile sunt preferințele lui Bill Gates în materie de relaxare. Lucrul care îl individualizează pe Bill este capacitatea sa de gândire, opinează prietenii săi, dar viața de familie, simțul humorului și alte aspecte definitorii îl transformă într-un om obișnuit. Ceea ce este chiar o inovație, adică exact ceea ce îl place lui Bill.

TABEL NOMINAL

*cu membrii cotizații ai
Asociației cultural sportive
"Izvorul" - trimestrul III 1999*

1 Costea Dumitru	100.000	58 Rîșnoveanu Paul	15.000	115 Gabor Lucia	10.000	181 Siserman Eugen	10.000
2 Gomolea Dumitru jr.	100.000	59 Tiru Sorin	15.000	116 Ghia Petre	10.000	182 Sîrbu Corneliu	10.000
3 Butu Traian	50.000	60 Vlad Mircea	15.000	117 Godeanu Roxana	10.000	183 Slaniceanu Aurel	10.000
4 Casapu Ștefan	50.000	61 Zangor Lucian	15.000	118 Gomolea Dumitru	10.000	184 Slaniceanu Bogdan	10.000
5 Dogaru Aurel	50.000	62 Acsinte Petre	10.000	119 Grigore Petre	10.000	185 Spârchez Viorel	10.000
6 Dr. Gîrcăag Viorel	50.000	63 Albuleț Victor	10.000	120 Grozea Ioan	10.000	186 Spiru Gheorghe	10.000
7 Filipescu Dan	50.000	64 Alexandrescu Emil	10.000	121 Horvath Ion	10.000	187 Stanciu Vasile	10.000
8 Jonas Andrei	50.000	65 Alexandru Ion	10.000	122 Iacob Ciprian	10.000	188 Stoîu Mihaela	10.000
9 Muscă Nicușor	50.000	66 Andrei Sorin	10.000	123 Ionescu Gheorghe Nae	10.000	189 Șeitan Adrian	10.000
10 Pr. Bădițoiu Ioan	50.000	67 Andronic Mihaela	10.000	124 Jantea Gheorghe	10.000	190 Șerban Cornelius	10.000
11 Roșculeț Claudiu	50.000	68 Arhir Ioan	10.000	125 Jerau Gheorghe	10.000	191 Șerbanescu Adrian	10.000
12 Zavarache Constantin	50.000	69 Avram Sorin	10.000	126 Jinga Romulus	10.000	192 Șerbanuț Flaviu	10.000
13 Cârsteaua Șerban	40.000	70 Avram Vasile	10.000	127 Kapui Elisabeta	10.000	193 Șerbanuț Ioan	10.000
14 Lungu Constantin	35.000	71 Badea Mircea	10.000	128 Lață Viorel	10.000	194 Șerbu Adrian	10.000
15 Bârsan Horia	30.000	72 Balea Constantin	10.000	129 Leșeanu Victoria	10.000	195 Șerbu Iulian	10.000
16 Dima Marcel	30.000	73 Banciă Bebe	10.000	130 Lupu Nicolae	10.000	196 Taraș Gelu	10.000
17 Sălișteanu Vasile	30.000	74 Barbu Mircea	10.000	131 Manea Florin	10.000	197 Taraș Ion	10.000
18 Simon Robert	30.000	75 Barbu Nicolae	10.000	132 Matepiuc Daniela	10.000	198 Taraș Mircea	10.000
19 Zaharescu Marius	30.000	76 Barbu Petre	10.000	133 Mătase Eugen	10.000	199 Teacă Mihai	10.000
20 Bobanu Șerban	25.000	77 Bârsan Nicolae	10.000	134 Mătărea Ovidiu	10.000	200 Teșileanu B. Barbu	10.000
21 Butu Mihai	25.000	78 Bârsan Nicoleta	10.000	135 Median Gheorghe	10.000	201 Teșileanu Costin	10.000
22 Cioroianu Aurelia	25.000	79 Bârsan Teodor	10.000	136 Moldovan Valer	10.000	202 Teșileanu Emil	10.000
23 Daneș Dumitru	25.000	80 Beciu Ioan	10.000	137 Moraru Mircea	10.000	203 Tiucă Adriana	10.000
24 Lață Vasile	25.000	81 Besoiu Marian	10.000	138 Moroianu Gheorghe	10.000	204 Trîmbiță Alexe	10.000
25 Modest Zamfir	25.000	82 Beșchea Dan	10.000	139 Munteanu Cornel	10.000	205 Tuțuiuianu Ioan	10.000
26 Pr. Cornea Ioan	25.000	83 Beșchea Ioan	10.000	140 Munteanu Gheorghe	10.000	206 Vlad Adriana	10.000
27 Pr. Leb Mircea	25.000	84 Boberschi Dan	10.000	141 Munteanu Ioan	10.000	207 Vlad I. Adriana	10.000
28 Tomos I. Maria	25.000	85 Bobes Gheorghe	10.000	142 Munteanu Nicolae	10.000	208 Voinea Dumitru	10.000
29 Vlad Ioan	25.000	86 Bobes Ioan	10.000	143 Munteanu Ștefan (Sibiu)	10.000	209 Zamfir Bogdan	10.000
30 Avasilichioaie Ioan	20.000	87 Bobes Ovidiu	10.000	144 Munteanu Valentin	10.000	210 Zamfir Dan	10.000
31 Băieșu Florin	20.000	88 Bobes Gabriel	10.000	145 Năpăruș Camelia	10.000	211 Zamfir Radu	10.000
32 Bălan Nicolae	20.000	89 Bogeanu Alexandru	10.000	146 Neacșu Lucian	10.000	212 Zărmescu Gheorghe	10.000
33 Bucelea Victor	20.000	90 Brânzea Nicolae	10.000	147 Nechifor Constantin	10.000	213 Petruțiu Emil	7.500
34 Dinu Popa	20.000	91 Bratoveanu Valentin	10.000	148 Necula Stelu	10.000	214 Lodromăneanu Virgil	6.500
35 Eftimie Ioan	20.000	92 Bucurenciu Alexandru	10.000	149 Neguș Gheorghe	10.000	215 Ticușan Gheorghe	6.000
36 Filipescu Gheorghe	20.000	93 Bucurenciu Ana	10.000	150 Nicoara Florian	10.000	216 Abagiú Carmen	5.000
37 Ghinescu Horia	20.000	94 Cirica Alexandru	10.000	151 Niculescu Alexandru	10.000	217 Albuleț Aurel	5.000
38 Gologan Dan	20.000	95 Ciubotaru Sergiu	10.000	152 Niculescu Marinel	10.000	218 Balica Maria	5.000
39 Ionel Adrian	20.000	96 Ciulu Mircea Valentin	10.000	153 Niculescu Gheorghe	10.000	219 Băncilă Nicolae	5.000
40 Iordache Ioan	20.000	97 Cîrstea Gheorghe	10.000	154 Nîtescu Adrian	10.000	220 Banciu Gheorghe	5.000
41 Lala Elena	20.000	98 Coliban Nicolae	10.000	155 Ocneanu Doru	10.000	221 Barbu Dan	5.000
42 Lață Ioan	20.000	99 Coman Jan	10.000	156 Ocneanu Luca	10.000	222 Băiculescu Veronica	5.000
43 Lăcătuș Mariana	20.000	100 Comeș Tiberiu	10.000	157 Onica Ioan	10.000	223 Băiesu Roxana	5.000
44 Oprea Ovidiu	20.000	101 Comșa Cornel	10.000	158 Paiș Ioan	10.000	224 Bilan Florin	5.000
45 Peter Sara	20.000	102 Comșa Eugen	10.000	159 Panaete Ion	10.000	225 Boghe Viorel	5.000
46 Popescu Constantin	20.000	103 Copacel Vasile	10.000	160 Pantazică Adriana	10.000	226 Bozoancă Liliana	5.000
47 Popescu Mihai	20.000	104 Costea Stefan	10.000	161 Paraipan George	10.000	227 Bulat Elena	5.000
48 Robu Adrian	20.000	105 Crăciunescu Virgil	10.000	162 Pascu Ion	10.000	228 Bulat Florentin	5.000
49 Sabo Viorica	20.000	106 Dabija Adrian	10.000	163 Percioğlu Constantin	10.000	229 Butu Elena	5.000
50 Taras Octavian	20.000	107 Dănescu Catalin	10.000	164 Plăiașu Constantin	10.000	230 Caian Pandrea Aurel	5.000
51 Andronic Maria	15.000	108 Diaconescu Adrian	10.000	165 Poenaru Nicolae	10.000	231 Carpin Victor	5.000
52 Ene Gheorghe	15.000	109 Dirjan Stefan	10.000	166 Popa Virgil	10.000	232 Cenuse Ioan	5.000
53 Ghia Mircea	15.000	110 Dolea Emilia	10.000	167 Popescu Nichita	10.000	233 Ciobanu Gabriela	5.000
54 Ionas Hajnalca	15.000	111 Donciu Ciprian	10.000	168 Popovici Maria	10.000	234 Cioca Aurelia	5.000
55 Jica Gabriela Daniela	15.000	112 Durbălău Stefan	10.000	169 Pr. Stoicescu Nicolae	10.000	235 Clinciu Gicu	5.000
56 Lupu Ștefan	15.000	113 Fătu Paul	10.000	170 Praleau Radu	10.000	236 Codreanu Elena	5.000
57 Necula Dan	15.000	114 Filipescu Octavian	10.000	171 Prosan Nicolae	10.000	237 Comșa Fulga Stelian	5.000

(continuarea tabelului în pag.28)

(continuarea tabelului din pag.27)

246 Debu Gheorghe	5.000
247 Diaconescu Ovidiu	5.000
248 Dincă Mariana	5.000
249 Dîrjan Liviu	5.000
250 Drăgan Mircea	5.000
251 Drăgoescu Valeriu	5.000
252 Droc Jean	5.000
253 Filip Anca	5.000
254 Filip Doina	5.000
255 Florescu Gheorghe	5.000
256 Fulga Nicolae	5.000
257 Ghisoiu Dorin	5.000
258 Giurgiu Traian	5.000
259 Gidea Aurel	5.000
260 Gologan Gelu	5.000
261 Guiu Stefan	5.000
262 Guraliuc Alexandru	5.000
263 Ionescu Nicolae	5.000
264 Iordache Gabriela	5.000
265 Jinga Gheorghe	5.000
266 Jipa Dorin	5.000
267 Leșescu Mihai	5.000
268 Lupu Florica	5.000
269 Manciu Ioan	5.000
270 Marinache Liviu	5.000
271 Median Valeriu	5.000
272 Moldovan Andronic	5.000
273 Munteanu Dan	5.000
274 Munteanu Vasile	5.000
275 Necula Marioara	5.000
276 Niculescu Nicolae	5.000
277 Nistor Mihai	5.000
278 Nițescu Ion	5.000
279 Orez Ioan	5.000
280 Pasăre Adrian	5.000
281 Poenaru Ovidiu	5.000
282 Răglean Floarea	5.000
283 Rîmniceanu Emil	5.000
284 Simion Adriana	5.000
285 Slăbiță Gheorghe	5.000
286 Spătaru Maria	5.000
287 Stanciu Ioan	5.000
288 Stoian Emilia	5.000
289 Stoicescu P. Traian	5.000
290 Stoicescu T. Traian	5.000
291 Stroe Constantin	5.000
292 Şendruc Maria	5.000
293 Tudor Gheorghe	5.000
294 Turoti Ioan	5.000
295 Ulea Angela	5.000
296 Ursu Maria	5.000
297 Ursu Nicolae	5.000
298 Vasilescu Constantin	5.000
299 Zangor Nicolae	5.000
300 Zangor Traian	5.000
301 Zbarcea Maria	5.000

ELECTROPRIGAZA S.A.

2212 Săcele - Brașov
str. Parcului 18
phone: 40-068-27.07.83
fax: 40-068-27.19.98
telex: 61285

Cu o experiență de **60 de ani** în domeniul și cu un management al calității atestat după normele ISO 9001, societatea noastră este partenerul Dvs., ideal pentru:

Produsele sale:

- ECHIPAMENT ELECTRIC - ELECTRONIC AUTO
- MOTOARE ELECTRICE ASINCRONE MONO-TRIFAZATE
- PRODUSE ELECTRO - TEHNICE DE UZ CASNIC SI GOSPODĂRESC

Serviciile sale - oferite prin

- SERVICE AUTO MAGAZIN
- PASAJ COMERCIAL

Telefon: 068/15.09.45

Telefon: 068/ 15.39.38

SPRE ȘTIINȚĂ

- Materialele primite la redacție nu se înapoiază.
 - Articolele privitoare la Săcele, Tărâmului, Zizin și Purcăreni au prioritate.
 - Vom fi recunoscători acelora care ne vor trimite adresele exacte ale rudelor și prietenilor de origine săceleană pe care i-ar interesa revista noastră.
 - Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei, precum și alte informații despre revistă și asociația cultural-sportivă Izvorul-Săcele, pot fi obținute de la:
 - Ing. Taraș Octavian – str.G.Moroianu, nr.361, Săcele, tel.270519
 - Ing. Roșculeț Claudiu – str.G.Moroianu, nr.353, Săcele, tel.277290
- Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora care, prin articolele lor, înțeleg să contribuie la cunoașterea și progresul acestor meleaguri.

REDACȚIA

MEMENTO:

“ După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părintilor voștri.”

COLECTIVUL DE REDACTIE

prof. VICTOR CARPIN	ing. DAN ZAMFIR
ing. TARAS OCTAVIAN	prof. CUJBĂ ILIE
ing. ROȘCULEȚ CLAUDIU	prof. A. MOLDOVAN
IOAN EFTIMIE	ADRIANA VLAD
ec. MILU ALEXANDRESCU	Ing. HORIA BÂRSAN
Tehnoredactare: POPESCU BLANKA	
Tiraj: 500 exemplare	